

ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ -
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
—БУДУМО МАЙБУТНЄСВОБОДА
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИКSVOBODA
UKRAINIAN DAILYРедакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

PL: LXXXIII. Ч. 169. ДЖЕРЗІ СІТІ і НЬО ЙОРК, СУБОТА, 11-го ВЕРЕСНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 11, 1976 No. 169. VOL. LXXXIII

ГРОМАДЯНИ
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОГО
ПОХОДЖЕННЯ
ЗФОРМУВАЛИ
ПЕРЕДВИБОРЧИЙ БЛЮК,
ПРОГОЛОСИЛИ ЗАЯВУ

Нью-Йорк (Д-р Анатоль Бедрий). — Різні американські організації і товариства, що складаються і об'єднують переважно громадян східноєвропейського походження, зформували передвибірчий блок та проголосили заяву відносно американської державної політики і цюгоричних листопадних виборів.

Заступлений блок організації почав формуватися з ініціативи Американських Приятелів АБН ще минулого року. Провідники різних національно-етнічних груп дійшли до спільного переконання, що дотеперішня практика активності кожної групи окремо не давала бажаних наслідків. Тому ці групи вважають, що відносно своїх чисельної сили вони рішуче незадовільно заступлені на федеральному рівні. Шукаючи за розв'язкою, ці дії дійшли до переконання, що найкращою метою буде об'єднання нерепрезентованих секторів американського народу в спільний політичний, але позапартійний блок голосів.

Треба ствердити, що блок об'єднує вихідців з різних континентів, людей різних релігій і культур. Всіх їх єднає бажання скріпити допомогу ЗСА внаслідок зв'язаних, а народів, утриманих російськими імперіалістами і комуністичними тираними, як також здобути

Різні американські організації і товариства, що складаються в своїй більшості з громадян, які походять із країн утриманих сьогодні тоталітарними комуністичними диктатурами і під російськими колоніальними ярмом в СССР або в сателітних державах, опубліковують наступну заяву:

Мільйони громадян ЗСА виводять свій рід і приналежність з народів згаданої групи націй. Все більше їх незадоволення і незадоволення політикою адміністрації Білого Дому і Конгресу. Вони переконані в тому, що вони незадовільно заступлені, та що північна частина суспільства трактує їх за дургорядних громадян. Ці групи задумують об'єднатися у окремий блок голосуючих, щоб в той спосіб домогтися свого заступлення на національному рівні відповідно до своєї сили.

Найбільш зацікавленими охоплюють цілий спектр політичних федерального уряду — зовнішньої і внутрішньої. В (Закінчення на стор. 4-й)

ГОЛОВИ ОКРУГ УНС
ВІДБУВАЮТЬ СПІЛЬНІ
НАРАДИ

Джерзі Сіті. На суботу, 11-го вересня, вже після появи цього числа "Свободи", тут в приміщенні Головної Канцелярії Українського Народного Союзу були заповіджені цілоденні наради голів Окружних Комітетів Відділів цієї найстаршої і найбільш української установи у вільному світі, з участю голів 21 з усіх 30 Округів та виконавчих урядовців і редакторів "Свободи". Основною метою цієї конференції є поглиблення членів представників поодиноких Округів УНСОюзу в ЗСА і Канаді з працею Головної Канцелярії і видавництва в службі своїм членам і громаді, методами і справляють та коштом цієї праці, необхідності тісної співпраці Відділів і Округів з Центральною для дальшого росту і розвитку УНСОюзу і тим самим для постійного поліпшення і поширення цієї служби членами і громаді.

У програмі конференції, яку відкриє в годині 1-ї перед полуднем Головний Председатель Йосип Лисогір та якою проведуть П. Ініціатор Головного Організатора Степан Гавриш, передбачені короткі інформаційні доповіді, крім чого зазначені ексекутивних урядовців, Головного секретаря Володимира Сохана, Головного касира пані Уляни Дячук, редактора А. Драганя та обласного організатора Василя Орловського, дискусія над доповідями та запити і відповіді. Голови Округів зі своїми делегатами організації та інші проблеми УНС в терені. Учасники конференції будуть гостями Ексекутивного Комітету УНС під час полудену і вечери.

В Адірондаке відбувся дев'ятий
Морський Табір Пласту

Сталовтер, Н. П. (Романа Сохана). — В біл мальовничій околиці містечка Великий Лоск, Затока Оріліс і Ріка Бобрів відбувся дев'ятий спеціалізаційний пластовий табір — Морський Табір та рівночасно, другий вишкільний інструкторів морського пластування. В Морському Таборі взяло участь 40 осіб, а у вишколі інструкторів 13. Проводу та інструкторів було 22 особи.

Морський табір плянує щорічно Ланка Організаторів Морських Таборів (ЛОМТ), яку заснували курені "Чорноморці", а членами якої є також інші курені. В дану пору головою ЛОМТ є Борис Стахів ("Чорноморець").

Цюгоричний Морський Табір мав тривати від 7-го до 21-го вересня, але, внаслідок поганого погоди (постійні дощі) Табір закривали три дні скоріше. Все таки заплано-

вану програму цього табору вичерпано майже повністю. До складу проводу Морського Табору входили: Богдан Поритко — капітан, Марта Ковалів — капітанка, Адриан Логун — перший асистент (бунчужний), Віра Косович — друга асистентка (писар), Олег Кобилянський — третій асистент (інтендант) та Андрій Валіцкі — четвертий асистент (кухар). Вишкіль перекладали: Андрій Гадзевич — голова, Андрій Войтович і Роман Стельмах. Цього року на учасників Морського Табору були теж запрошені вперше члени СУМА. Із запрошених чотирьох сумців скористався з цього сумівка Христия Пилигел.

Практичне таборування проводилося на трьох різних островах на "Тихоокеанському Озері", окремо дівчата, хлопці та учасники вишколу. (Закінчення на стор. 4-й)

ФОРД І КІССІНДЖЕР
ЗГАДУЮТЬ ЗАСЛУГИ МАО,
ОБЕРЕЖНІ ЩОДО
МАЙБУТНЬОГО

Вашингтон. — Державний секретар ЗСА Генрі Кіссінджер заявив у четвер, 9-го вересня, на короткій пресовій конференції, що він не думає, щоб смерть Мао Тсе-тунга принесла будь-які зміни у відносинах між ЗСА і Китайською Народною Республікою, але обережність не зашкодить, бо коли "якесь історична постать зникає, тоді є дуже тяжко передбачити все, що будуть робити наслідники".

Офіційно президент Форд і державний секретар Кіссінджер висловили надію, що відносини і співпраця, яка була започаткована між китайськими лідерами і колишнім президентом ЗСА Річардом Ніксоном в 1972 році, буде продовжуватися. Дипломати в Москві вважають, що смерть китайського верховоду може створити нові можливості для співпраці і покращання відносин між Китаєм і Соевським Союзом. Кіссінджер, який у своїй дипломатичній службі п'ять разів зустрічався особисто з Мао Тсе-тунгом, притуплював офіційний оптимізм тому, що Китай, на його думку, є на порозі до основних змін, але сьогодні це тяжко передбачити напрямку заворітності китайської політики. "Ми зі свого боку, — заявив Кіссінджер, — продовжуватимемо

затіснювати наші зв'язки з Китайською Народною Республікою, придержуючись Шанхайського комунікату, підписаного і проголошеного обидвома сторонами в кінці першої візиту Річарда Ніксона, яка закликає до поліпшення співпраці".

Президент Форд, який зустрічався з Мао Тсе-тунгом в 1975 році в часі своєї візиту до КНР, заявив у формальному зверненні, яке він прочитав кореспондентам, що "Голова КНР Мао Тсе-тунг був величезною постаттю в модерній історії Китаю. Він був лідером, ініціатором якого впливала на розвиток його країни; його вплив поширювався далеко поза кордони Китаю; американці пам'ятають, що за часів Мао Тсе-тунга Китай і ЗСА спільно намагалися злікувати ворожнечу і започаткували нову, позитивну еру у відносинах між обома країнами. Я переконаний, що тенденція на покращання відносин між КНР і ЗСА, яку допомагають творити Мао Тсе-тунг, спричиняться до світового миру і стабільності" — заявив президент Форд. Також колишній президент ЗСА Річард Ніксон висловив надію, що політика деталу між обома країнами буде продовжуватися під керівництвом наступника Мао Тсе-тунга.

Совєтська заява в справі
Ливану викликала замішання
в Бейруті

Бейрут, Ливан. — Совєтська критика скрайно-лівих елементів в Ливані, в тому числі і лівого крила Палестинської Визвольної Організації, викликала не тільки здивування серед лівих мусульманських організацій, але також замішання. В зв'язку з цим ліві угруповання вирішили вислати делегацію до совєтської амбасаді в Бейруті, щоб довідатися, чому совєтський уряд заявив якраз таке становище і чи це означає зміну політики СССР у відношенні до громадянської війни в Ливані. Праві угруповання і лідери християн привітали таке совєтське становище, яке було надруковане в газеті "Правда" з 9-го вересня ц. р. Стаття в "Правді" гостро критикувала

скрайно-ліві угруповання мусульман і палестинців, кажучи, що вони так само винні за продовження громадянської війни в Ливані, як радикальні праві групи.

Лондон. — Польська інформаційна преса інформувала, що 18-го вересня відбудеться тут відкриття лагів жертвам страшною злочину, довершеного російськими НКВД на весні 1940 року в Катині біля Смоленська, — убивством полонених в потягу польських офіцерів, полонених з польсько-російсько-німецької війни 1939 року.

ЛЯЙТЕНАНТ ВІКТОР
БЕЛЕНКО ПРИЛЕТІВ ДО ЗСА

Токіо. — Совєтський летун лйтенант Віктор І. Беленко, який втік із СССР на військовому літаку МІГ-25 і осів на одному з островів в Японії, переїхав у четвер, 9 вересня ц. р., до З'єднаних Штатів Америки, де він вже раніше одержав право політичного азилу. Уряд Совєтського Союзу продовжує протести перед речниками японського уряду, домагаючись негайного повернення літака, який досі був прихованою таємною зброєю СССР, а також летуна. В останній протестній ноті уряду СССР, переданій міністерству закордонних справ Японії, згадується, що відмова Японії передати літак і летуна совєтським властям розглядається як "неприйнятний акт" Японії супроти Совєтського Союзу. Натякаючи на роль ЗСА у цій справі в совєтській ноті говориться, що "третя країна зацікавлена цією аферою". "Ми надіємось, що японський уряд буде покладатися на справу без порад і впливу зовнішніх сил", — говориться в протестній ноті СССР.

Перед своїм відльотом до ЗСА лйтенант Віктор Бе-

Віктор Беленко

ленко коротко зустрінувся з представниками совєтської амбасаді, які переконували його, щоб змінив свій замір і повернувся до СССР, але він відмовився. Міністерство закордонних справ Японії вирішило дати можливість совєтським дипломатам зустрітись з Беленком, щоб потім оминати дискусії, чи дійсно Беленко з власної волі просив політичного азилу в ЗСА.

Японські спеціалісти продовжують перевірку совєтського літака МІГ-25 на летовнісі Гакодаке.

Змінюється Дніпро
і судноплавство по ньому

Канів. — Біля Канівської греблі Дніпрова вода піднялася на більше, як 10-12 метрів, а біля Києва на два, внаслідок закінчення будівництва Дніпровської каскади водозборів, — подає кореспондент московської "Правди" з України в газеті з 6-го вересня. Ця Дніпрова каскада включає шість штучних морів і стільки ж гідроелектростанцій, що уможливило плавання на Дніпрі і величезним суднам вантажопідйомності трьох тисяч тонн. Завдяки розширенню річки, зменшилась швидкість течії, що в свою чергу дозволило теплоходам пароплавам збільшити їх швидкість на 15 відсотків. В загальному, "моря" Дніпра розлилися на сім тисяч квадратних кілометрів, а глибини їх сягають і 30-ти метрів. На Дніпрі тепер курсує велика кількість суден, а самих пасажирських ліній

с на Дніпрі понад 230. Час плавання від Києва до Пристані "Тарасова гора" триває дві і пів години.

КВІТКА - ОСНОВ'ЯНЕНКО
ВИГДАВ "РЕВІЗОРА"

Згідно з газетою "Вечерня Москва", славна Гоголівська п'єса "Ревізор" мала вже в році 1827 свою попередницю — п'єсу під назвою "Приїжджий із столиці, або Метушня в повіті", в якій український драматург і повістяр Григорій Квітка - Основ'яненко розробив тему уявного ревізора, який несподівано прибув зі столиці на пострах провінційним бюрократам данного часу. Ця п'єса не дістала відповідного розголосу, бо була надрукована щойно в 1840 році, тобто п'ять років після появи Гоголівської сатири.

ОБ'ЄДНАННЯ
УКРАЇНСЬКИХ
БАНТИСТСЬКИХ ЦЕРКОВ
У ЗСА ВІДБУЛО 31-шу
КОНВЕНЦІЮ

Крумлі, Па. (ВГ). — У дніх 3-6 вересня ц. р. в містечку українській євангельсько-баптистській церкві відбулася 31-ша Конвенція ОУСБЦерков у ЗСА, яка в своїй діловій частині завершилася важливими консолідаційними кроками з прийняттям УБЦеркви Філадельфії й з поширенням обраною за аклямацію нової Управи, до якої ввійшли пастори І. Поліщук — голова і Я. Папроцький — заст., Д. Марічук — секретар і В. Домашевський — заст. І. П'ятовський — скарбник і М. Якубович — заст., члени — В. Ковалик, І. Беркут і А. Пекрест, а М. Возний — канцеляр у члени.

У прийнятих резолюціях ОУСБЦерков у ЗСА з'ясувало свої доктринально-фундаментальні позиції; внесло домагаючи негайного припинення всяких переслідувань усіх віруючих в Бога у СССР, а в Україні зокрема, та встановлення повної релігійної свободи в Україні; воно засудило незаконне ув'язнення чинниками КГБ численних баптистських проповідників, а особливо Георгія Виниса й Бориса Здорозів, та домагається негайного їх звільнення з віддачею їм безправно сконфіскованого майна; внесло домагаючи звільнення з тюрем українських інтелектуалів і встановлення повних прав на свободу думки і слова для всіх мешканців України; воно домагається звільнення україн-

ських жінок-героїнь, які були безправно арештовані за свої особисті переконання, а зокрема звільнення тих жінок, яких посаджено в концтабори важкого режиму за їхні відвідки право виховувати своїх дітей за керуванням свого сумління й вимагало віддачі матерям їхніх дітей; воно засудило совєтську дискримінацію проти українських баптистів, яких заборонено в Україні друкувати Біблії, пісенники, журнали й духовну літературу в українській мові протягом усього часу панування комуністичного режиму й домагається усунення обмежень і заборон друкувати українську духовну літературу; воно також заохотило всіх своїх проповідників і Церкву до посилення консолідаційної активності; одобрено додаткову радіопередачу "Голос Євангелії в Україні", призначену для дітей України; внесло рішення взяти якнайшвидше участь в Ювілейній 125-літній Ваптістської Руху в Україні, який відбудеться в жовтні 1977 року в Чикаго, Іллінойс; погратувало Державі ЗСА з нагоди 200-річчя Незалежності й побажало Президенту, Уряду й Народові ЗСА з цієї нагоди особливо рясних Божих благословень; рішило вислати щирі привітання визначним особам і установам, а особливо паліти християнський привіт для всього Ваптістського Братства України (Закінчення на стор. 6-й)

Закінчено друк другого тому
Історії України Н. Полонської-Василенко

Гість з Німеччини п. Роман Дебрицький (ліва) в розмові з ред. Вол. Левенцем під час відвідин в УНС і "Свободі".

УКРАЇНЦІ ЗДОБУВАЮТЬ ПРИЗНАННЯ І ПЕРШІ НАГОРОДИ НА
КАНАДСЬКІ НАЦІОНАЛЬНІ ВИСТАВЦІ

Торонто (О.Б.С.). — Цюгорична Канадська Національна Виставка в Торонті тривала від 18 серпня до 6 вересня. Крім виставлених експонатів, музичних змагань та справжнього "ярмарку", були ще різного роду розважальні імпрези. Кожного вечора була також етнічна мистецька програма в "Беттер Лівінг Сентер". 2-го вересня був український вечір, пригтовлений Мистецькою Радою Комітету Українців Канади, Відділ Торонто. Виступав хор "Калина", диригувала пані П. Гарасимчук, та співав ансамбль "Марічка", під управою пані О. Глибич. Програма під відкритим небом зробила дуже приємне враження на слухачів хоч багато людей питало, чи будуть танці. А танців, на жаль, цього року не було. Програма була повторена два рази і усімхненні молоді учасники програми збирали заслужені оплески.

В тім самім будинку була постійна виставка коло 100 ручних робіт з цілої Канади, які виграли нагороди CNE в різних категоріях вишивання, плетіння гачкування, і под. Поміж ними були 4 українські вишивки: Галія Ключко дістала 1-шу нагороду, Сильвія Тимочко 1-шу

нагороду і Оксана Соколик 1-шу і 2-гу нагороду. Одноразово в павільйоні "Крафтс енд Гобіс" була виставка У-

країнського Дому для старших пансіонів ім. Івана Франка в Торонті. Пані писала писанки, вишивали, ткали

та показували праці мешканців пансіонів. Ця виставка виступала в 1974 і 1975 роках першу нагороду.

Джерзі Сіті, Н. Дж. (в. л.). — Перебуваючи на відвідинях в ЗСА і Канаді, Роман Дебрицький — голова Головної Ради Центрального Представництва Української Еміграції Німеччини (ЦПЕН), голова КУ Братства колишніх воєнів І УД УНА в Німеччині, голова ГУ Союзу Українських Воєнів Інвалідів (СУВІ), довголітній діяч Співки Української Молоді і член багатьох інших організацій і товариств, відвідав Українську Будівлю в Джерзі Сіті та, зустрівшись з ексекутивними урядовцями УНСОюзу і редакторами "Свободи", поінформував, що незабаром появляться друком другий том "Історії України" проф. Наталії Полонської - Василенко. Як відомо, перший том цієї монументальної праці, яка викликала зацікавлення, появився ще в 1972 р. З огляду на обмежені фінансові спроможності, видавці не могли своєчасно видати другого тому, який поділявся як Українських Визвольних Змагань і виходом Уряду і Армії УНРРеспубліки за кордон. Книжка знаходиться тепер в переплеті і в надодзі появляться на ринку. Роман Дебрицький, який тісно співпрацював з видавництвом при виданні обидвох томів, перелів у справі в Європі.

фінансування і поширення книжки в ЗСА і Канаді ряд розмов із зацікавленими установами і особами.

Оглянувши нові приміщення Головної Канцелярії УНС і "Свободи", головно компютерський і друкарський відділи, гість додатково інформував про зорганізоване життя українських поселенців в Німеччині і їхні проблеми, висловлюючи при тому признання українців в ЗСА за розмах їхньої праці, до якої Р. Дебрицький мав змогу приглядатися раніше, як учасник Першого і Другого Світових Конгресів Вільних Українців в Нью-Йорку і Торонті і в часі відвідин українських відпочинкових осель — Союзів, Верховин і Оселі СУМА, зокрема під час XXV-го Всеамериканського Маніфестаційного З'їзду з багаточисельною участю осіб, а зокрема молоді на усіх трьох оселях.

Приймавши до ЗСА, як делегат на 5-й Світовий З'їзд Братства колишніх воєнів І УД УНА, який відбувався в часі Святя Праці на оселі "Верховина", Роман Дебрицький має намір відвідати при тій нагоді деякі Станції Братства в ЗСА і Канаді, зустрітись з колишніми співпрацювачами з видавництвом при виданні обидвох томів, перелів у справі в Європі.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні випадки і скорочувати надіслані матеріали, незалежні від матеріалів, повертаючи їх автору, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, за 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ м.с. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346

Jersey City, N.J. 07303

За кущами є ліс

Наша українська громада, як і кожна розвинена і зріла суспільність, має свої великі і малі проблеми і справи, великі і малі виклики діти і дорослі та їх пологоджув і зустрічати відповідно до свого вміння та своїх сил і спроможностей. Дуже важливе, щоб ми в цих щоденних своїх активностях завжди мали на увазі відповідний порядок важкостворення та, добувши і розв'язуючи щоденні дрібні справи, не втрачали з очей основної мети і завжди пам'ятали, що за малими, щоденними кущами існує більше чим менше історичний ліс, який вимагає нашої постійної уваги та для охорони і існування якого можна пожертвувати одним чи другим кущем — сказавши образно.

Цей порядок важкостворення, власне цей ліс за кущами, приходить на думку тепер під час з кожним днем посилюваної підготовки до недалекого вже XII Конгресу Українців Америки. В розмовах, статтях і листах до редакції та при різних нагодах найбільше — щоб не сказати єдине — що можна у зв'язку з цим почути, це, "реформа" чи зміна системи УККА. Все в порядку. На світі нічого немає досконалого — як кажуть американці — немає меж для поліпшення і вдосконалення. Навпевно не є завершено досконалою і теперішня система УККА і напевно можна її поліпшити. Ми всі за її поліпшенням, за кращим достосуванням до нових потреб і обставин, бо кожна зміна буде поліпшенням тільки тоді, як вона буде переведена для чогось, для кращої зустрічі наших щоденних викликів та кращої служби нашим головним цілям.

З жалем треба ствердити, що в тих пропозиціях на зміну і, "поліпшення" системи УККА ми досі майже не зустрічаємо і не бачимо виразно з'ясованої мети тих змін, подіктованої тим, що загально називаємо добром справи. Іншими словами — за кущами не бачимо лісу.

Щоб не було непорозуміння — повторюємо, що теперішня система УККА ми ніяк не вважаємо за досконалу, як і не вважаємо, що теперішній УККА не має своїх хиб і недомог та що він справді зробив "все можливе" для тих цілей, для яких був обраний. Проблема — хто за це відповідає — система чи люди?

Згадаємо про ці справи радше мимоходом, бо "Свобода" має в плані використати якнайбільше голосів, включно з опозиційними до УККА, бо тільки речеві й відповідальна дискусія може спричинитися до поправки злого і поліпшення доброго. Мавши це в плані, ми й бажали б звернути увагу та пригадати дискусію, щоб у своїх міркуваннях і голосах не переключили лісу за кущами і зокрема, щоб це не трапилось — на радість нашим ворогам — на самому Конгресі.

Парадоксальна ситуація

Лондонський часопис "Дейлі Мейл", обговорюючи питання кредитів уділюваних Заходом для Советського Союзу, цілком слушно запитав: "Чому західні держави фінансують, господарські" проєкти СССР, державу, яка не тільки не є прихильником Заходу, але навапика, його здецюваного ворогом і всіма засобами намагається його знищити. При тому газета додає, що не йдеться тут про дрібничкові квоти, бо в загальному заборгованість СССР і його сателітів обростають на 16 мільярдів англійських фунтів. Створюється, отже, парадоксальна ситуація. В той час, як держави вільного світу випереджують одна одну в уділюванні Советському Союзу кредитів у мільйонних сумах на дуже корисних умовах, військова потуга московського кола і так званих "об'єднаних сил" Варшавського Пакту безперервно збільшуються не тільки людських потенціалом, але також технічною винахідливістю і набагато перевищують збройні сили Північно-Атлантичного Оборонного Пакту (НАТО). Треба також припустити, що частину західних кредитів Москва використовує також для розбудови військової сили інших комуністичних країн, наприклад, Куби, а тепер Анголі. Газета, про яку згадано, не виступає за цілковитим зрівнянням всіх господарських зв'язків із советським блоком, але перебільшене уділювання кредитів на дуже корисних умовах, називає "справжнім безглуздом".

Очевидно, що до "випереджування" при уділюванні кредитів советсько-російським імперіалістам спричинялась багата політика детанту, архітектором і протектором якої залишався досі державний секретар Генрі Кіссінджер. Верховоді Советського Союзу у цій атмосфері "взаємодружби і співпраці" зуміли створити міражі величезних зисків, які Захід матиме від трансакцій з ним, а одержавши мільярди доларів кредитів, призначених на розбудову і модернізацію промислу, обернули їх на цілі власної експансії, розбудову наймогутнішої зброї, та на підмінування західних держав на континентах Азії і Африки.

Про небувалу розбудову військової сили СССР, яка постійно збільшується в останньому десятиріччі, і продуктування модерної зброї, пише також щоденник "Нью Йорк Таймс" у числі з 9-го вересня ц.р., запитуючи, чому Советський Союз розбудовує свою військову силу при рівночасному зобов'язанні до політики детанту. На цьому пункті розходяться західні аналітики: одні твердять, що Москва не намагає до військової переваги; інші знову кажуть, що СССР мусять вдержувати велику військову силу, вважаючи своїми ворогами країни Заходу і червоний Китай. Хоч й друге твердження може мати деякі підстави, то все одно остаточно цілком кремлівських верховодів треба вважати їхні змагання до опанування світу і вдержання за всяку ціну цілості імперії, яка, при еventуальному ударі, може бути розсіджена силами поневолеваних народів і сьогоднішніх советських сателітів, які з нетерпелістю очікують, щоб виставити Москві остаточний рахунок за заповідні досі численні кривди і політичну та військову домінацію над ними. В Москві свідомі цього і тому Брежнев та інші імперські верховоді ведуть подвійну гру — спираючись на детант, розбудовують свою військову силу. Парадоксом виглядає тільки те, що Захід своїми кредитами сприяє цій розбудові.

Володимир Барзуга

НЕ СПОКУСІТЬ МАЛЯТ...

"Хто спокусає одного з тих малю, такому було б краще, якби млинове жорно пошито йому на шию і він був утоплений у глибині моря..."

Ці записані свангелістами Марком (10-12) і Маттеєм (18-6) слова Ісуса Христа, що в своєму навчанні стільки уваги присвятив проблемі виховання дітей, містять у собі не тільки неогігнелію релігійно моральної науки, але мають також неперервне педагогічне — дидактичне значення. У цій короткій сентенції Божественний Учитель висловлює таку глибоку психологічну правду, що її досі не зуміли висказати вчені психологи, педагоги, дидактики у багатьох томах своїх наукових дослідів і праць з цих ділянок.

Бо в вислові "спокусити" вміщується не лише значення свідомо звести дитину на манівці, чи намовляти її до злого та злим способом, а й до гріха, але й зазвездати навести дитину на правильний шлях, бо таке зазвездання може в майбутньому спонукати дитину, а згодом і дорослу людину зійти на життєві бездоріжжя.

Обов'язок спрямувати дитину на шлях праведності й добра лежить передусім на батьках і родинному вогнищі, а далі й на тих усіх, яким дано опікуватися й відповідати за дітей — на душпастирях, учителях, виховниках, опікунах, вчителів і на цілій спільності, без уваги на те, чи окремі її члени мають дітей, чи їх уже виховали, чи ці члени бездітні й чи вони активні в діяльності виховання й навчання.

Скеровувати дитину на правильний шлях, щоб у майбутньому вона не була виставлена на спокусі і змилася активно й успішно протиставитися злову, треба вже з перших днів життя малю — від колиски. Родинна згода й любов, сприятлива атмосфера в сімейному житті, правильно зрозуміла батьківська любов, що розумно дозволяє дитині на те, що корисне, а забороняє те, що шкідливе, уникання розпещування, розманіжування й потурання дитині в усіх забаганках в ім'я фальшивої зрозумілості батьківської чи материнської любові, це вже перші підвалини формування майбутнього характеру дитини. Уведення розумної дисципліни й упорядкування режиму хатнього життя, вщеплювання пошанування авторитету батьків, це чергові кроки на трудному шляху виховання дитини.

Добір корисних розваг, організованого дозвілля, обмеження часу спостереження телебачення, відповідний підбір фільмових картин і лектури, зацікавлення, де і з ким дитина товаришує, коли приходить

додому, — все це причиною до виховного процесу. Хто потурас дитям без розбору дивитися на невідповідні, жорстокі й злочинні фільмові програми й картини, хто дозволяє читати їй порнографічні книжки, цей власноручно спихає її на шлях знищення, віддає на поталу спокусі. Що ж бо це за батьки, які замість риб (позитив - добро) дають у руку дитини вука (гріх - зло)?

В хаті повинна бути добірна домашня бібліотека, часописи й журнали, повинна панувати читацька атмосфера. Дитині треба присвячувати час, розмовляти з нею, цікавитися її проблемами, служити їй порадою, а не відпихати, оправдовувачи втому й браком часу, чи байдужістю до круга її зацікавлень.

Коли дитина підросла, обов'язком батьків є післяти її до світличної школи, заохотити її стати членом "модельних організацій" та бо-дай однієї установи, що навчає позашкільних предметів. Таких установ у нас багато і вони радо вітають малих кандидатів. Це — музичні школи, балети, драматичні гуртки і студії живопису, слова, хореографію, ансамблі, спортивні дружини, образотворчі студії, гуртки киноголобів. Влітку поєднати приємне з корисним і вислати дітей у вишкілні, відпочинкові, навчально-виховні табори, щоб у крузі ровесників під керівництвом виховників корисно проводили вакаційне дозвілля. Відвідування дитини мистецьких виставок, музеїв, імпрез і активна в них участь просвітить її правильний шлях у житті. Ті, що відходять від дитини від приналежності до зазвезданих позашкільних виховно-навчальних згуртувань, стигають на себе вину спокус. Як приклад такої необачної поведінки дорослих, що керують т.с.я позавиховними критеріями, несправедливо гостра критика сценічного виступу дітей з нагоди святкування 50-ліття літературної творчості Р. Завдовича в Чикаго, як теж негативні оцінки концертів дитячого хору "Молода Думка", що "можуть від'ємно впливати на існування, діяльність і розвиток існуючих ансамблів і на організування нових". ("Свобода", 28. 8. 76, допис: Хор "Молода Думка").

У присутності дітей не вільно критикувати нещадно національно-громадське і церковно-релігійне життя, його установ і представників. Навпаки, треба підкреслювати їх позитиви, бо хоч вони мають різні недомогання, то діти не дорослі до того, щоб розуміти складну проблематику збірного життя. Релігійно-моральне виховання дитини, виконання релігійних практик, ходження до церкви, молитва мають неогігнелію цінності, які так важливо підкреслює Т. Шевченко у своєму діалозі з Матір'ю - Україною: "Чи ти вранці до сходу сонця Богу не молилась? Чи ти диточок непевних звичаю не вчила?" ("Розрита могилка"). Поет вважав, що зазвездані цих обов'язків стало причиною втрати незалежності України.

Хоч всі ці виховні заходи вимагають часу, повсяти, труду, самовідчуження і матеріальних коштів, бо, як каже пословиця: "Дитину ховати — то камінь глати", все ж такі у наслідок батьки переконаються, які позитиви приносять добайливе виховання молодого покоління для них і для суспільства. Батьки матимуть чисту совість, що зробили все, що було в їх силі, щоб їхні наслідники не стали жертвою спокус. І коли навіть всі ці заходи, труди й добра воля деколи підуть на марно, то батьки й відповідальні за виховання люди матимуть чисту совість, що не з їхньої вини й зазвездання сталось небажання.

Тоді й не попадуть у стан розпачу, що може довести їх до думки, "прив'язати собі млинове жорно до шиї і потопити в глибинах моря". Бо й найкращому сім'ячіві трапляється, що на його добайливе приготування і засіяний чистим зерном ниві виростає бур'ян...

К. Крупський

НАЦІОНАЛЬНА ОСОБИСТИСТЬ В ПОГЛЯДІ ДИСИДЕНТА-РОСІЯНИНА

Автор переконливо пересте-рігас світ, кажучи, що легковаження цієї загрози може коштувати світ таку ціну, яку заплатила Росія. Роздумуючи над загрозою, яку світові несе інтернаціоналізм, автор ще раз повертається до значення націоналізму. Він каже, що намагаючись впровадити деструктивну абстрактність під прапором інтернаціоналізму в історії завжди доводило до створення і знищення живучої дійсності та приносило такі самі страшні реакції. Він каже, що має на гадці феномен, знаний як націоналізм, початки якого досі не вповні висвітлені. Борисов каже, що було б помилковим уважати, що націоналізм є рефлексією, яка, як більшість його прихильників кажуть, постане лише тоді, коли національне життя стає перешкодою розпаду. Це означає, що націоналізм не має власного існування і є тільки рефлексією іншого

підкреслювати їх позитиви, бо хоч вони мають різні недомогання, то діти не дорослі до того, щоб розуміти складну проблематику збірного життя. Релігійно-моральне виховання дитини, виконання релігійних практик, ходження до церкви, молитва мають неогігнелію цінності, які так важливо підкреслює Т. Шевченко у своєму діалозі з Матір'ю - Україною: "Чи ти вранці до сходу сонця Богу не молилась? Чи ти диточок непевних звичаю не вчила?" ("Розрита могилка"). Поет вважав, що зазвездані цих обов'язків стало причиною втрати незалежності України.

Хоч всі ці виховні заходи вимагають часу, повсяти, труду, самовідчуження і матеріальних коштів, бо, як каже пословиця: "Дитину ховати — то камінь глати", все ж такі у наслідок батьки переконаються, які позитиви приносять добайливе виховання молодого покоління для них і для суспільства. Батьки матимуть чисту совість, що зробили все, що було в їх силі, щоб їхні наслідники не стали жертвою спокус. І коли навіть всі ці заходи, труди й добра воля деколи підуть на марно, то батьки й відповідальні за виховання люди матимуть чисту совість, що не з їхньої вини й зазвездання сталось небажання.

Тоді й не попадуть у стан розпачу, що може довести їх до думки, "прив'язати собі млинове жорно до шиї і потопити в глибинах моря". Бо й найкращому сім'ячіві трапляється, що на його добайливе приготування і засіяний чистим зерном ниві виростає бур'ян...

феномена, а тому мусять зникнути після того, як умовини, що викликали його, вже більше не існують. Добре відомим історичним фактом є те, що націоналізм існує в країнах, які не знаходяться ні під внутрішньою, ані під зовнішньою загрозою. Загроза національному існуванню і національне повстання, в якій не було б форм, тільки роздражують національні почуття, і в такому стані полягає його особлива природа, яка, однак, не є помітною універсальною і тільки, коли життя повертається до нормального, його риси стають чіткішими.

Націоналізм не треба утотожнювати з національними почуттями, як це часто трапляється. Ці останні вже більше не є його наслідком. Понад усе націоналізм є ідеологією, яка спрямовує існуючі елементи національних інстинктів в особливе русло. Ця ідеологія починається з концепції експлуативної ваги родових характеристик даної раси і доктрини її вищості від усіх інших. Очевидно, така сама концепція у формі себелобних інстинктів існувала в дохристиянському світі. Вона причинилася до створення національної свідомості в християнській ері, а стала ідеологією щойно тоді, коли принципи християнства почали дробитися та іти в забуття.

Автор пригадує, що він вже дискутував докладніше те, як християнство уважало людство, а саме: як одиницю в природі, але як множинну в особистості, і що кожна особистість має абсолютну цінність. Він додає, що націоналізм також як і універсальні спотворення це відношення запереченням абсолютності кожної національної особистості, проте він має свою власну цінність, щоб дістати туди. Він не так, як націоналістичний чи матеріалістичний універсальнізм, робить все, що може, щоб втримувати концепцію національної спільності і щоб йому не перешкодили соціологічні чинники. Однак, втрапивши початкові соціологічні християнські концепції цієї спільності як особистості, він є змушений шукати її не вгорі, а під поверхнею соціологічного національного життя; і націоналізм знаходить цю спільність в кровних зв'язках нації і в спорідненні, ставлячи ці расово природні відчуття в серце його ідеології.

Усі ті риси національної особистості, які заманіфестовані в історії народу, і які з певних причин виявляються найбільш побажаними для пропонентів націоналістичної філософії, уявляються отриманими з цього расового чинника та з самої його природи особистості. Вона — ця наша Фундація, є чимсь більшим, ніж лише назвою, що вона українська. Основна суть її полягає в цьому, що вона має і буде мати повсякчас і назавжди українську управу, до якої чужинці не мають доступу тому, що ця Фундація є власністю усього українського народу.

І навіть, якщо б у майбутньому не було допливу свіжого емігрантів з різних земель України, то все таки вона залишилась під управу людей українського походження, і наші брати по крові будуть з неї користатися. Досвідчений та блискучий юрист адв. Роман І. Смука, засновник і фундатор цієї інституції, довго заставляв нас над цією справою. На тему цієї справи він вів довгі і затяжні переговори з різними компетентними особами, знавцями дотичних справ. Він також домовлявся з деякими університетами, які дуже радо погоджувались створити український відділ, але... очевидно під зверхністю даного університету.

Але адв. Роман І. Смука, як визначний юрист, що визнається в усіх правних формах, дійшов до висновку, що найкраще і найбезпечніше заложити ні від кого незалежну публічну українську

родину. Однак, автор уважає ці риси історично обмеженими, і як приклад цього пригадує теорію, згідно з якою автократія і прославлення були зовнішніми атрибутами російської національності, а усе разом творило принцип нероздільної трійці. Другим таким поглядом було те, що кріпацтво було однією з невід'ємних рис російського народу. Таке переконання, каже Борисов, що існує серед старих російських націоналістів як в самій Росії, так і на Заході.

Автор згадує деякі негативні прикмети націоналізму, які, каже він, є подібними чи спільними з тими, які має універсальнізм, і тому ці дві ідеології так ненавиділи себе. Він каже, що як в цій системі щось іде зле, то джерела того зла можуть добуватися у зазначеній расі народу і т.п.

Зовсім ясно, що тут він має на увазі це пам'яття історії з німцями. До цього місяця (за малими спірними відхиленнями) автор досить ретельно розглянув природу націоналізму. Він елюквентно висловив аналіз дуже складних явищ. Що правда, ця погляд для нас не нові. Новим є те, що автор зріс і виховався в системі, яка поза своїми стандартами спрепарованими поглядами на ці явища не визнає і не толерує інших поглядів. За це автор заслуговує на призначення, але це не все, бо в передостанньому абзаці свого есею автор висловлює гадку, з якою ніяк не можемо погодитися. Він пише: "Ми хотіли б закінчити цей есей тим, чим ми почали, а саме: що Росія дійшла до нерозпізнаного пункту. Нині ми усі масо відповідальні за відновлення національної свідомості, яка ще є фрагментарною та розсіяною. Найбільша відповідальність лежить на християнах, які не тільки можуть, але мусять взяти участь в цій важливій духовній праці. Принижений і заглушений російський нарід, як ніколи досі, потребує свідомості себе і своєї особистості, щоб вільно вибрати його історичну дорогу".

Автор робить враження вдумливого аналіста порушення складних світоглядних течій. На жаль, прикінці не міг додержати послідовності. Якої же національної свідомості бажав він для народу, який безжалісно винордовував стільки народів? Борисов закінчує свій есей висловом невідомого російського філософа: "Нам було призначено дати світові яскравий приклад "божевілля", до якого дух теперішньої освіченості може довести людей, але ми також зобов'язані винайти можливість найвищій антидот проти цього духа".

Дехто із західно-європейських знавців уважав книжку "Із-под-глиби" твором історичної ваги. В осуді тих знавців цей твір є таким не тільки тому, що його автори це визначили інтелектуалісти, але й також тому, що ці автори (Закінчення на стор. 4-й)

З НАШИХ БУДНІВ

Прощання літа

(М. Понеділкою — в день благословення нагробника)

У відкритті осіннього сезону Літературно-Мистецького Клубу в Нью-Йорку, що відбудеться через тиждень — два вже в новій клубовій домівці, на прелюдії жаль не візьме чим разом участі наш незабутній друг, Микола Понеділок... Це за покійного нашого голови Бориса Павловича Руденського заважало в нас традиції, що новий осінній сезон починався вогором поважачиних споминів, або — прощанням літа, під час якого загасили п'ятихвилю програми ділилися з присутніми своїми враженнями, спогадами та згадками з вакацій.

Такий "вечір", звичайно, майже ніколи не обходився без участі "двійняків", — як нас шанована публіка коли називала. Зокрема друг Микола, мандруючи протягом літа по різних відпочинкових оселях чи по літніх таборах молоді, де завжди бував улюбленим гостем, — привозив з собою до Нью-Йорку нові мізи спогадів, чим то веселив, чи настрівало — сантиментальних "придибашок" і повними жменями ділився ними з глеством Клубу... Літо 1975-го року — це було останнє його літо. Микола вже погуляв себе погано і не проявляв охоти ані бажання мандрувати, як колись, по оселях чи таборах, і взагалі не хотів виїжджати з міста. Проте, на вогорі поважачиних споминів у ЛМКлубі він таки був і прогав нам прекрасний репортаж про свої останні, як потім виявилось, вакації, проведені в... Нью-Йорку.

Микола Понеділок на свій спосіб любив Нью-Йорк, хоч те ніколи не відбилось в його літературній творчості. Жадного "великого" вікенду на Союзіст, "Верховині" чи в Гатері він не відсидів до кінця. Зараз на його день після нашої суботньої програми, вже його "тагало" до Нью-Йорку і він вигадував різні, сміхотворні неперізви, тому йому обов'язково треба туди їздити!.. Магнетична, притягаюча силу має для нього Бродвей з його театрами, Метрополітанська опера й Карнегі Голл з концертними виступами світової слави солістів, гасотрих найкращих американських і заграничних оперних чи балетних ансамблів, міжнародні фільмові фестивалі, концерти в ньюйоркських парках, на відкритому повітрі...

"І в такому, здавалося б, нещасливому і відстоюваному місті, як Нью-Йорк, можна цікаво та з користю провести вакації", — така моральна наука випливає з репортажу друга Миколи Понеділка, прожитого року тому на останньому вогорі поважачиних споминів, з його, Миколиною, участю, в Літературно-Мистецькому Клубі в Нью-Йорку.

І к е р

щоб затримати їх для добра своєї національної спільності.

Як ми вже знаємо з попереднього, то Українсько-Американська Фундація імені Романа В. Смука в Чикаго є заснована в пам'яті покійного інженера нуклеарної фізики, сина відомого адвоката Романа І. Смука — сеньйора. Ця Фундація є публічною Фундацією і зачартерована в стейті Іллінойс. Основним завданням цієї Фундації є не тільки забезпечувати стипендіями незможних талановитих студентів українців та українського роду, але також допомагати великим дослідним інститутам, які займаються українською культурою, історією, мистецтвом і т.д. Також допомагати українським національним музеям, бібліотекам, авторам, що публікують свої наукові твори та різні праці у формі книжок із ділянки науки, літератури тощо. В основному з фондів цієї Фундації може користатися кожний українець чи неукраїнець, який відповідати вимогам статуту Фундації: охороняти, розвивати і продовжувати українську культуру і науку.

Михайло Біда

Українсько-Американська Фундація в пам'яті Романа В. Смука

(9)

Ми знаємо, що в період Другої світової війни і по її закінченні в Західному світі не все сприяло нам, через вплив постійної, інтенсивної й наполегливої пропаганди, що її вели проти нашого українського народу всякої масті наші заплелі вороги, які в своїй люті та ненависті до українського народу старалися прихисувати нам зовсім необгрунтовані й несправедливі кляймо, включно з колаборацією з ворогами. Такі тоді були часи страшної Голготи для українського народу, а в основному для нас, українських скитальців. Тож можна собі уявити, в яких умовах та несприятливій політичній атмосфері приходилося працювати амбасадорів нашої справи?

Скільки тоді вимагалося вправності дипломатичного хисту, тактовності та виробленості й доброї волі, щоб переконати тих, що в своїй

легковірності повірили брехливій пропаганді наших ворогів, хоча це було безпідставне та безглузде очорнювання нас.

Свято "Тяжня України" відкрили промовою насамперед голова ЦПУЕ ред. В. Мудрий, а описав представник ЗУАДК на Європу дир. адв. Р. І. Смука. Цей "Тяждень Української Культури" був організований на те, щоб показати світові українську культурну цінність. Програми "Тяжня Української Культури" складалася з концертів хорів, театральних вистав, балетних вечорів, показів народних виробів і виставок образотворчого мистецтва. Організаторам ця імпреза вповні удалася, чого доказом були замітки в чужинській пресі та слова призначення визначних чужинських гостей. Такі імпрези "Тяжня Української Куль-

тури" тоді відбулись у місяці квітні 1948 р. також і по більш українських таборах у Німеччині. "Звідомлення ЗУАДК з діяльності в Західній Європі за 1948 рік", Мюнхен, 1948, стор. 28).

Тут же треба згадати, що чужинські визначні гості, що були присутні на тій імпрезі, були дуже захоплені, а голова канадської переселенської Мсії, побачивши добуток багатовікової української культури, виразив пообіцяв дати дир. ЗУАДК на Європу адв. Р. С. Смукові — 100 віз, які дозволили на переселення українців у Канаду. Дотримуючи даного слова, цей канадський консул дав багато більше, ніж 100 віз для українців.

ЗНАЧЕННЯ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЇ ФУНДАЦІЇ В ПАМ'ЯТІ РОМАНА ВОЛОДИМИРА СМУКА В ЧИКАГО ДЛЯ УКРАЇНЦІВ У ЗСА І ДІАСПОРІ

Коли говорити про значення Фундації в пам'яті Романа В. Смука в Чикаго для українців у ЗСА і діаспорі, то приходить відмітити, що вона для нас, українців, має величезне значення не тільки тим, що з її допомогою будуть користатися українці чи українського походження та

ХРЕСТ-ПАМ'ЯТНИК ДЛЯ МЕРТВИХ, ДЛЯ ЖИВИХ І НЕНАРОДЖЕНИХ...

Написала Людмила Волянська

В пасторальному Орандж кавіті Ньюйоркського стей-ту, коло містечка Гамптонбургу поблизу Гошен, на понад трьох сотнях і сімдесяти акрах колись фермерської землі, розкинувшись широко поєднані Української Католицької Церкви — Стемфордської дієцезії. Цю землю, високопозначену й мальовничу, набув для потреб своєї пастви Владика Йосиф Шмондюк п'ять років тому з ясною візією майбутнього — тут має незабаром стати величавий відпустовий релігійний центр, присвячений почитанню Діви Марії-Матері Божої, каплиця з релікіями наших чудотворних ікон і культурно-релігійний центр, а передусім тут вже існує і розбудовується великий католицький цвинтар, бо брак його гостро відчували вірні Католицької Церкви в ЗСА, які ховали своїх рідних у приймах по чужих, хоч і як гостинних кладовищах.

Цю пекучу потребу власного місця вічного спочинку вирішено, отже, п'ять років тому, а тепер прийшов час відзначити й прикрасити його в найбільш відповідний і мистецький спосіб, і при тім в найбільш тривалий і патрістично-український, та такий, щоб поховані тут лежали під омофором славної нашої релігійної й світської минувшини — під Хрестом-Пам'ятником рідкісної краси.

Кілька тижнів тому тут, у Гамптонбурзі, почалася будова небуденної споруди — будівництво головного цвинтарного хреста, який на бажання Владика Йосифа має так і називатися: Хрест-Пам'ятник.

Будова його щойно завершилася, а всі, що бачили цю прегарну й небувалу споруду, якраз і підкреслюють її унікальність, небуденність.

Чому небуденна споруда?

Щоб відповісти на це питання, треба повернутися на декілька років в минуле, коли стемфордський єпископ Владика Йосиф Шмондюк доручив нашому відомому архітектору Аполінарію Осадці спорудити цвинтарний хрест. За бажанням Владика Йосифа цей хрест повинен би бути пов'язаний з українською спадщиною, щоб він символізував часто вживане у нас motto „Бог і Україна". У висліді творчого мислення архітектора Осадці, разом з Владикою Йосифом та його співробітниками, постав проєкт, — як це на початку названо, — Хрест-Пам'ятника.

В центрі круглого травника, оточеного асфальтовою дорогою і на осі вхідної цвинтарної брами піднімається цей Хрест-Пам'ятник, опертий на кількох базисах-ярусах, поставлених один на одного, які зменшуються знизу вгору. Про ці прегарні й незвичайно оздоблені бази треба окремо згадати.

Відразу із зелені трави виростає підстава з чорного граніту, тридцять дві стопи в квадраті, до якої підходиться з чотирьох сторін широкими сходами. Посередині цієї підстави ще три гранітні ступені, а на них перша, одинадцять стіп в квадраті і приблизно шість стіп заввишки, база з білого мармуру. На цій основній мармуровій базі-ярусі надбудовуються одна на одну ще дві бази: одна п'ять стіп в квадраті і три з половиною стопи заввишки, а друга й остання — чотири стопи в квадраті й висотою приблизно п'ять стіп.

Ціла споруда буде підніматися тридцять сім стіп понад землею.

Та в чому ж тут небуденність?

А в тому, що ці бази, на яких пишасться символ християнства — хрест — це не тільки звичайні брили білого мармуру, — їх стіни оздоблені сценами з української історії. Барельєфом, вирізьбленим з найбільшою, подиву гідною мистецькою докладністю і красою. На них подані історичні події, постаті й символи нашої Дорогої України.

Зачиніть від першої найбільшої бази:

На стіні, зверненій до вхідної брами, зображене Хрищення України (фото ч. 1). Посередині князь Володимир Великий, поруч нього — княгиня Ольга. По їх правихі духовенство; по лівій руці — княжі воїни. Перед ними, у Дніпрі, український люд приймає Тайну Хрищення.

Три інші стіни репрезентують три окремі доби української історії: княжу, козацьку й новітню.

Княжу добу зобразує сцена прийняття папських делегатів королем Данилом. Вони привезли йому папську королівську корону. Король Данило сидить на троні в оточенні свого духовенства, бояр і воїнів, а перед ним папські делегати підносять йому цей великий, заслужений дар (фото число 2).

Тріумфальним вїздом Гетьмана Хмельницького до Києва зображена козацька доба. Гетьман Богдан на коні, поруч нього його син, молодий Хмельниченко; за ним славні полковники. Здобуті ворожі прапори топче кінь Хмельницького. Богом даного Богдана вітас із сходів храму київський митрополит в оточенні духовенства. Він благословить Гетьмана-переможця. Довкола кияни: чоловіки, жінки, діти. Увесь образ променює тріумфальною радістю (фото ч. 3).

Новочасну добу символізує триптих за проєктом мистця проф. Петра Андрусева, який був мистецьким дорадником проф. Уго Мацеї, італійського різьбара, який теж різьбив пам'ятник Шевченка перед Українським Католицьким Університетом у Римі та іконостас у храмі св. Софії там же (фото ч. 4).

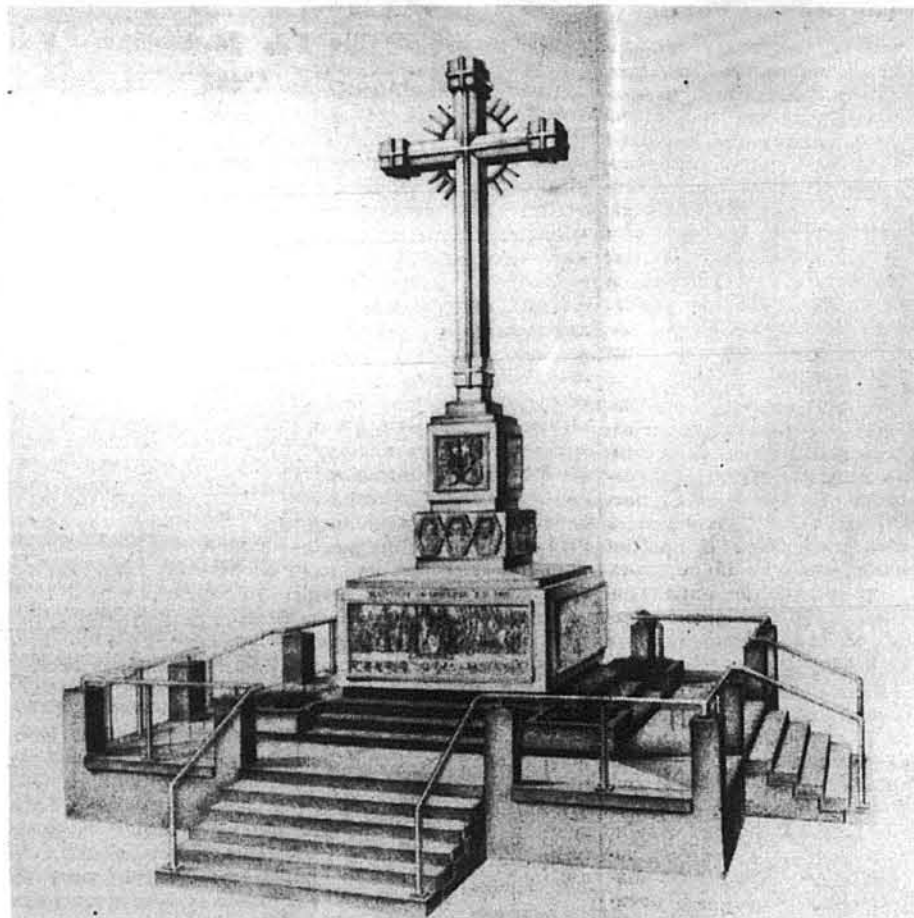
Середина триптиху — проголошення Четвертого Універсалу. Урочистістю оповита Софійська площа; безліч народу, море голів. На трибуні проф. Михайло Грушевський в оточенні його кабінету. Один з членів уряду читав Універсал. Праворуч і ліворуч від цієї головної сцени — дві інші частини триптиху: вони символізують змаг двох віток українського народу за волю і незалежність. Одна з них зображує бій під Крутами, друга — бій на Маківці.

Наступна менша база присвячена не історичним подіям, а великим постатям з історії України, Української Католицької Церкви й української літератури. На чотирьох стінах розміщено по три портрети, які теж різьблені в мармурі. Перші три портрети належать Блаженнішому Патріархові Йосифу Сліпому, Служі Божому Митрополитові Андрєві Шептицькому і о. Маркіянові Шашкевичу (фото ч. 5); три наступні зображують Митрополита Константина Богачевського, Єпископа Сомера Ортинського і монс. Августина Волошина (фото ч. 6), всі вони репрезентують Українську Католицьку Церкву.

Князь Ярослав Мудрий, Гетьман Іван Мазепа та Головний Отаман Симон Петлюра репрезентують державних мужів з княжої, козацької й новочасної доби (фото ч. 7).

Велика Трійця: Тарас Шевченко, Леся Українка та Іван Франко репрезентують українське красне письменство (фото ч. 8).

На найвищій базі під самим хрестом, на стіні, поверненій до вхідної брами, пишасться державний знак України — Тризуб (фото ч. 9), на тлі гербів чотирьох земель України. На другій стіні — образ українського „святого", священномученика Йосафата (фото ч. 10), а на третій — образ, що символізує Берестейську Унію (фото ч. 11). На останній, четвертій стіні — алегорична картина: на фоні українських церков удаліні перші українські поселенці зближаються до статуї Свободи, до їхньої нової батьківщини, Америки, що сталося сто років тому (фото ч. 12). І все це завершене білим мармуровим хрестом.

ХРЕСТ — ПАМ'ЯТНИК
(Проекту арх. Аполінарія Осадці)

Фото — ч. 1.

Фото — ч. 2.

Фото — ч. 3.

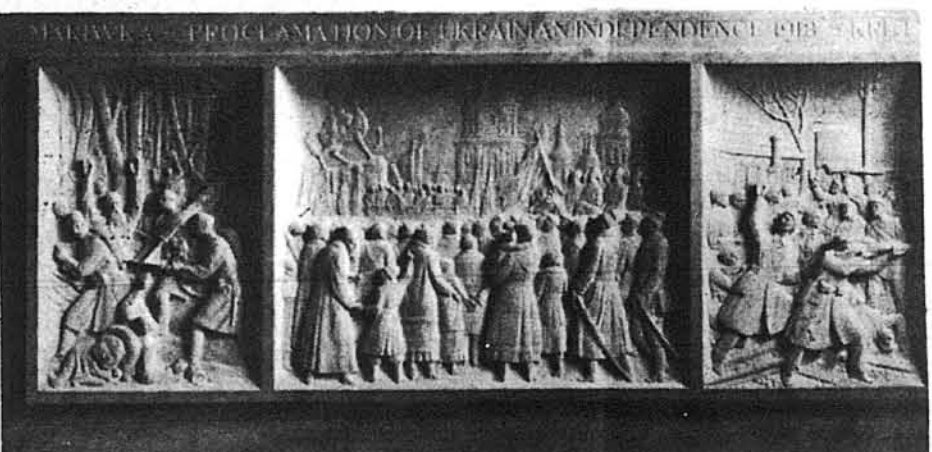

Фото — ч. 4.

Фото — ч. 5.

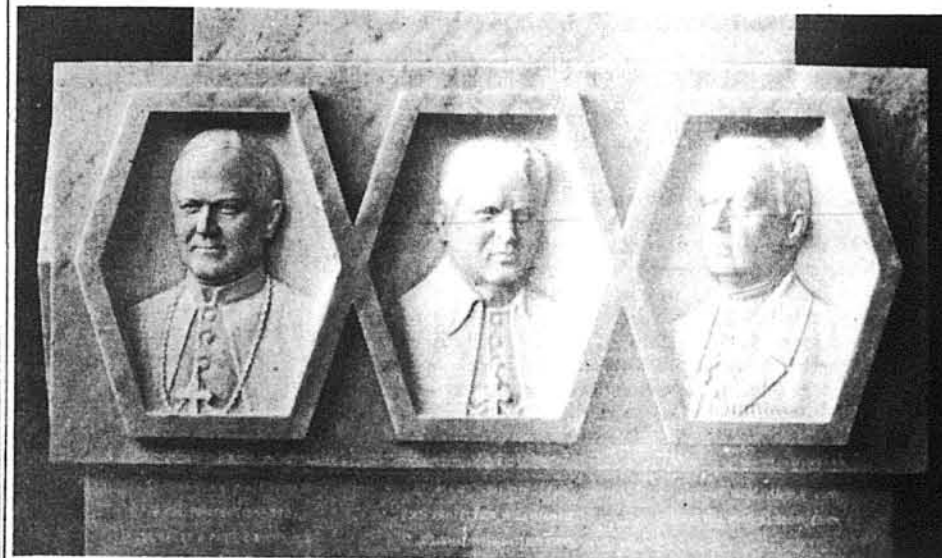

Фото — ч. 6.

Фото — ч. 7.

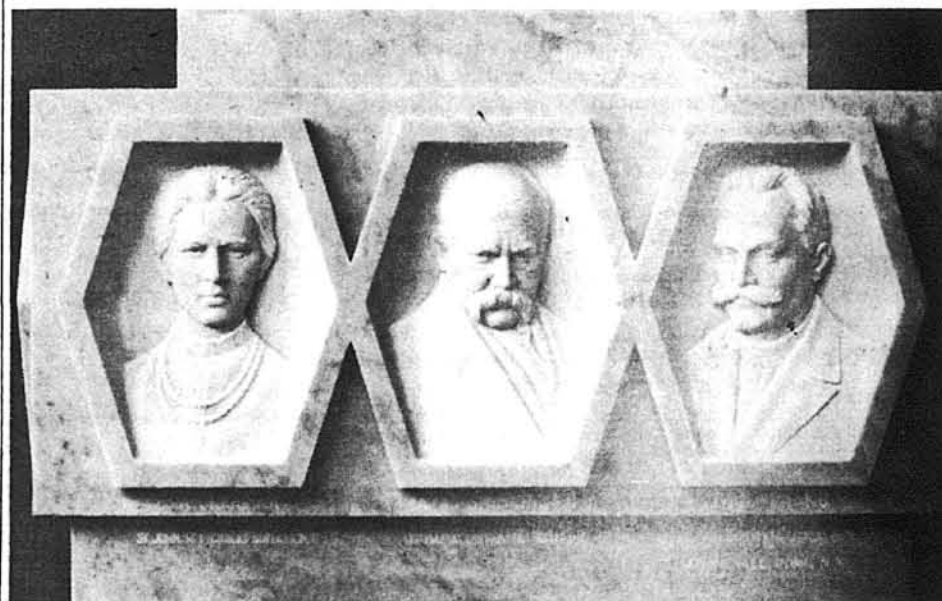

Фото — ч. 8.

Не можна уявити собі більш відповідної хвилини для цього почину, вартість якого ще не можна достатньо оцінити, це ж бо цього року обходимо поруч двістіліття ЗСА — це й століття українського поселення в цій вільній країні. Тому цей Хрест-Пам'ятник на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурзі, що за візією й починком нашого улюбленого Владика саме тепер стає дійсністю, буде вічним пам'ятником цих двох історичних подій.

(фото — Шевченко)

Владика Йосиф розповідає

На Хресті-Пам'ятнику утривалимо пам'ять про тих, які залишили нам велике „достоїнство", велике насліддя, велику спадщину... Спадщину релігійну — найвищу цінність життя — Славу Богу... І земські цілі, осяяння, релігійною ціллю, серед них — культура людства, культура України. Її творили великі українці, що їх обличчя й постаті вирізь-
(Закінчення на стор. 4-й)

ХРЕСТ-ПАМ'ЯТНИК...

(Закінчення зі стор. 3-ої)

блені у мармурі на Хресті-Пам'ятнику. „Такий пам'ятник називається Кенотаф, бо тіла (цх людей) не спочивають тут, але їх образи на пам'ятнику мають пригадувати нам наше релігійне й національне спадкоємство. Одиниці і нарід, що ігнорують свою історію, — каже Владика, — є ослаблені і не потраплять далі й вище розвиватися. Такий нарід не гідний своїх історичних мужів!”

І Владика певний, що посвячення Хреста-Пам'ятника, яке заплановане на 26-го вересня цього року, буде справжнім всенародним здвигом всіх католиків-українців (і їхніх братів-православних), бо в той день, що його сотворить Господь, всі ми святкуватимемо аж п'ять (шість) визначних подій в житті українських поселенців на цій американській гостинній землі: 200-річчя Американської Незалежності і 100-річчя українського поселення, 20-ліття Стемфордської Епархії, 5-річчя нашого єпархіального цвинтаря св. Духа і, — про це не каже сам Владика із скромності, — але скажемо ми: 20-річчя єпископських його священств і 15-ліття єпископа Шмонюка на владичому престолі в Стемфорді — час, який був, крім Йосифом ужитий надзвичайно конструктивно, — загадати б хоча його заходами й невтомністю збудовану нову Колегію Семінарії св. Василя в Стемфорді та велику кількість Божих церков скрізь в дієцезії, що охоплює сім східних стейтів ЗСА — т.зв. Нову Англію.

Архітект-мистець Хреста-Пам'ятника Аполінарій Осадца

Це був щасливий збіг обставин, що Владика поділяв своїм завдушеним пляном-бажанням якраз з такою компетентною в цій царині особою, яким є без сумніву, — архітект інж. Аполінарій Осадца, — він же архітект майбутнього Храму св. Юрія в Нью-Йорку, що якраз споруджується, і він же майстер багатьох імпозантних споруд по багатьох містах і містечках Америки.

Кілька разів і тепер інж. арх. А. Осадца відвідав редакцію „Свободи”, кожний раз зі справою діловою, але з особливим сантиментом він говорить про своє „громадське навантаження” — планування, проектування, всі турботи (а їх — леґіон!) і догляд над здійсненням будови Хреста-Пам'ятника. Осадца був у Римі, — бо там виконувалися всі різьби професором Уго Мацелі, (який теж приїждив кілька разів сюди). Професор Мацелі є неперевершеним майстром свого діла, про що переконається кожний, хто бачив і бачить його роботи, — конферував з мистецькими радниками, насамперед мистцем Петром Андрусевичем, який є особливо знавцем нашого історичного минулого, з проф. Василем Ленциком та іншими. Треба не було удавати до спеціалістів — і робити коректу всіх сцен з точки погляду історичної вірності. Навіть треба було бідувати без знання... італійської мови, коли доводилося розмовляти з конструктором-італійцем, що будуватиме тут і жадної мови, крім італійської не знає.

Але задоволення з добре зробленого діла в нашого архітекта величезне: „Чи може бути більш шляхетна контраста рівновага, як білий мармур і чорний граніт? Співвідношення цих брил важкого каменю має справді найбільш вишуканий і елегантний характер”. І ми погоджуємося з мистцем радо: і я і його дружина Тая Осадца, яка теж мистець і „суворий” (пожалювальний) критик багатьох талантів свого чоловіка, серед яких він гарно співає і дуже цікаво оповідає — займає не останнє місце. Тому дві наші візити до місця спорудження Хреста-Пам'ятника минають блискучо.

Ми милуємося гарним поглядом днем; сонцем залитим зеленим полем; кипучою діяльністю робітників, які обкладають масивними плитами з чорного блискучого граніту імпозантну основу пам'ятника; слухаємо пояснені галантного архітекта; відвідуємо місця спочинку таких визначних громадян, як бл.п. о. совітник Михайло Яковлевський; д-р Іван Махук (1872-1946), адвокат, посол, сенатор, секретар внутрішніх справ ЗОУНР і УНР, проф. д-р Микола Чубатий, о. І. Скулський, багато могила оо. Василія та кількох інших, яких зналося в житті; і чеканемо на приїзд Владика. Коли ж його Експеленція над'їхав, у нас було бажання майже вилонитися і побажати цьому гарному і достойному тепер цвинтареві так, як це зробив водувелений привабливістю цвинтаря заступник головного передсідника УНСОУ адр. Іван Фліс при нагоді посвячення підвалин під Хрест-Пам'ятник в минулому році. Він вилонив побажання, щоб цвинтар св. Духа тепер швидко... заповнювався. Очевидно — це жарт, але з чистим серцем можна тепер побажати тим католикам, кого небо кличе по вічну нагороду, щоб вони приходили на вічний спочинок на цей увічнаний чудовою прикрасою цвинтар, замість іти до чужого. Тут, над цим власним кладовищем Стемфордської Дієцезії височіє величний і одноразовий Хрест-Пам'ятник, краса і цінність сам у собі і окраса цієї нашої Обителі Спочилих, як справжній візонерський дар нашої Церкви для мертвих, і живих, і ненароджених!

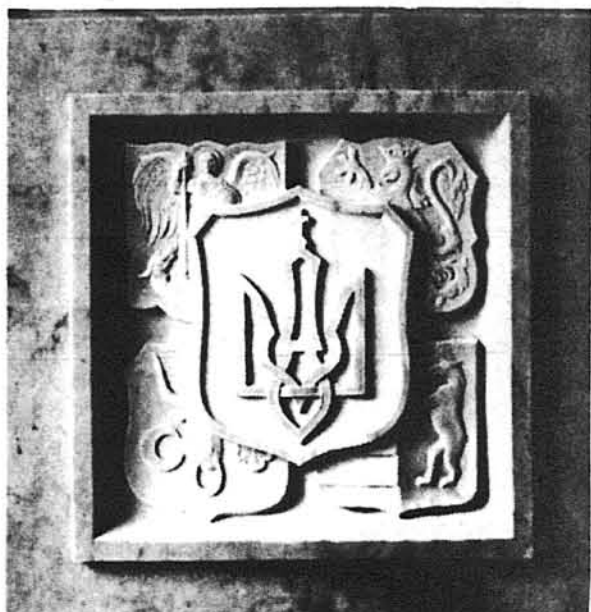

Фото — ч. 9

Фото — ч. 10

Фото — ч. 11

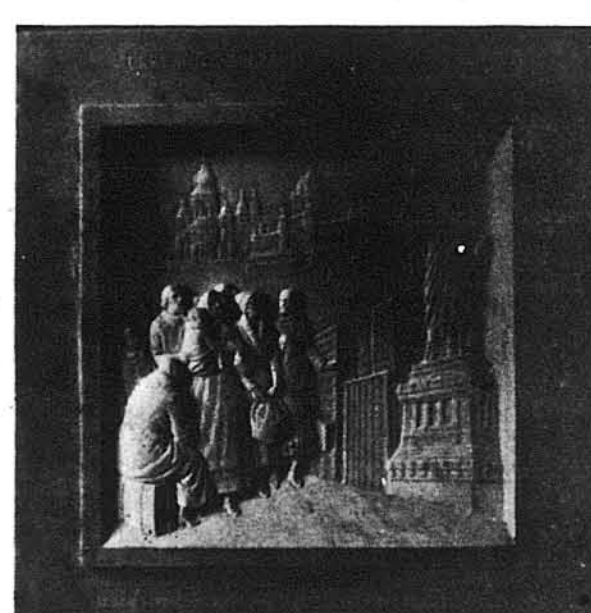

Фото — ч. 12

УВАГА! УВАГА! УВАГА!
Початок шкільного року
ВЖЕ ЗА ПОРОГОМ!

Пора придбати для Ваших дітей-школярів найкращі українські підручники автора — видатного педагога
бл. п. МАРІ ДЕНКО:

„БУКВАР”	\$4.50
„РІДНЕ СЛОВО” — перша читанка після букваря	\$4.50
„ВОЛОШКИ” — читанка для 2-го року навчання	\$4.50
„РІДНИЙ КРАЙ” — читанка для 3-го р. навчання	\$5.00
„СВІШАН-ЗІЛІЯ” — читанка для 4-го р. навчання	\$8.00
„ПРО ЩО ТИРСА ШЕЛЕСТИЛА” — читанка для 5-го року навчання	\$8.50

- Всі підручники з мовними вправами та українсько-англійським словником.
- Замовити можна в книгарському відділі при „Свободі”, пересилаючи чек або поштовий переказ: „СВОБОДА” BOOKSTORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07304
Мешканці стейту Нью-Джерсі зобов'язані 5% стейтового податку.

ВИКОРИСТАЙТЕ НАГОДУ;
РІДКІСНІ ВИДАННЯ!

- Андрій Яковлів: „ДОГОВІР ВОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО З МОСКВОЮ 1654 р.” \$2.00
- Микола Ковалевський: „ПРИ ДЖЕРЕЛАХ ВОРОТІВ” — мемуари 3.60
- Авраам Шпрін: „У СОВЕТСЬКІЙ КАТІВНІ”. Із свідчень політ'язня 1.50

Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі”, пересилаючи чек або поштовий переказ:
„СВОБОДА” BOOKSTORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303

„ГРАНІТНІ ОБЕЛІСКИ”

в українському оригіналі та англійському перекладі
Андрія М. Фр. Чирівського
Книжка ілюстрована мистецькими рисунками
Мотрі Ходовської
144 сторінок. Люксусове видання, на кредовому папері.
Ціна 5.00 дол. з пересилкою.
Мешканці стейту Нью-Джерсі зобов'язані 5% стейтового податку.
Замовляти: книгарський відділ при „СВОБОДІ”
3030 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303

ГРОМАДЯНИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

діляючи зовнішньої політики ми бачимо виразну потребу змін. З'єдненні Стейти поступово втрачають становище захисника волелюбних сил у світі, а зате колоніальна й експансіоністична Росія здобуває все нові позиції в світі як економічна й військова надпота. ЗСА нещодавно програв важливу війну вперше у своїй історії, в той час коли сили комуністичної тиранії та тоталітарної диктатури спритно використовували національно-визвольні рухи в цілому світі, попри те, що ці рухи по своїй природі воліли б мати З'єдненні Стейти за свого союзника. Сьогодні, коли націоналізм є русійською силою в усьому світі, підхід з позиції велико-поти та захованого всесвітництва є перестарілою концепцією.

Підписання Гельсінкської декларації минулого року було неважким політичним актом нашого уряду, тому, що цим актом ми злегалізували заходи російських колоніалістів щодо консолідування їхнього поневолення десятих націй в Советському Союзі й в центральній Європі. Західні нації безумовно визнали в Гельсінках тоталітарний комунізм за свого партнера нарівні з демократичними, законними, конституційними системами. У висліді, волелюбні стремління у всьому світі зазнали поразки.

Ми вважаємо, що згідно з духом 200-ліття розв'язу національної незалежності З'єднених Стейтів, доцільні й необхідні нові далекобідні ініціативи в зовнішній політиці. Згідно з нашими демократичними й республіканськими традиціями, президент, який буде вибраний в листопаді, повинен проголосити безкомпромисову постанову нашого уряду проти російського колоніалізму й тоталітарного комунізму. Ми рішуче відкидаємо подвійне міро, що характеризувало досі американську політику в цій ділянці: підтримку, наприклад, антикомуністів в Чилі, Португалії та Італії з наміром запобігти включення цих країн до російської імперії, і відсутність будь-якої підтримки антиколоніальним і антикомуністичним рухам в Україні, Литві, Кубі, Східній Німеччині, Грузії, Болгарії, Румунії, Туркестані й в інших уярмєних націях. Ми переконані в необхідності політики, основаної на принципі національної незалежності в цілому світі, а не лише в сфері, що є поза російським пануванням.

З цієї причини ми проголосуємо наше рішення давати підтримку лише тим кандидатам на президента З'єднених Стейтів і до Конгресу, які підтримуватимуть змагання до національної незалежності всіх народів, а саме: Азербайджану, Албанії, Анголі, Білорусії, Болгарії, Вірменії, Грузії, Естонії, Косово, Кубі, Латвії, Литві, Мадящині, Монголії, великої частини Німеччини, Польщі, Румунії, Сербії, Сибіру, Словакії, Словенії, Туркестану, України, Хорватії, Чехії і також націй південно-східної Азії. Політика детанту, що не лише визнає але й закріплює поділ Європи на західний сектор незалежних національних держав і східний сектор поневолення колоніальних провінцій в російській імперії, мусить бути замінена політикою рівноправного трактування всіх народів Європи. Це означає, що ЗСА будуть підтримувати сили волі не лише в Західній Європі, але також в Середній та Східній Європі, включно з тими націями, котрі уярмєні в СС-СР. Уряд ЗСА повинен вразно заявити, що він вважає СССР за російську імперію, в якій неросійські нації насправді є в становищі колонії.

Потрібно також основна перевірка нашої політики в Об'єднаних Націях. ОН стала останнім часом форумом російської комуні-імперіалістичної пропаганди і політики, в той час, коли ЗСА є в ідеологічній і політичній дефензиві. З цієї причини, ми бажали б побачити зміну на творчу політику, основану на принципі розкриття російського імперіалізму. ЗСА

мусять домагатися, щоб національно-визвольні рухи народів поневолених Росією і комунізмом отримали статус постійних обсерваторів. Треба вести без перерви заходи викривання маріонеткових делегацій, які не репрезентують суверенної волі даних народів, а лише політику російських володарів.

Ми вважаємо, що Президент і Конгрес повинні трактувати ці нації, з яких ми походимо, нарівні з тими націями, котрі сьогодні отримують від ЗСА упривілейоване трактування. Потрібно наголосити таку політику, що допровадить до визволення цих націй.

Відносно державної оборони, військова концепція ЗСА є в гармонії з політикою детанту. Це означає повільний але постійний відступ в цілому світі в обличчі конфронтації зі зростаючою советсько-російською експансіоністичною військовою потугою. Американські військові планиники здається не винесли жадних лекцій з Куби, В'єтнаму і Анголі. Російська збройна потуга зростає і збілюється зокрема тому, що Москва включила ширшу шкалу засобів і в першу чергу використання для своїх власних цілей національно-визвольних повстанських рухів, які діють поза межами завоєнованих Росією націй.

Помимо цього, що ми підтримуємо нуклеарну стратегію здержування Советського Союзу, ми рівночасно закликаємо включити до національної військової політики ЗСА підтримання національно-визвольних рухів уярмєних націй, трактуючи їх як авангардну частину волелюбних стремлінь народів.

Торгівля з російськими імперіалістами і комуністами повинна бути трактована не лише з точки зору прибутків, але також як засіб проти поневолення і колоніалізму. Інтервенційну торговельну політику приміняємо до Родезії, але чому подібної політики не приміняємо супроти російських колоніалістів і комуністичних режимів?

Ми переконані, що наш уряд ігнорує долю уярмєних націй, з яких ми походимо, хоч в той же час іншим націям, вихідці яких мають не пропорційно великий вплив на наш уряд, Америка приділяє велику увагу і підтримку. Тому ми проголосуємо наше рішення голосувати лише за тих кандидатів на федеральні посади, які вразно погодяться приділити більше конструктивної уваги націям поневолених Росією і комунізмом. Звуження зовнішньої політики ЗСА до міркувань чистої сили і „реаль-політик” є однією з головних причин занепаду американського впливу, зменшування престижу і втрати приятелів у цілому світі.

Внутрішня політика ЗСА є тісно пов'язана з зовнішньою. Ми переконані, що в американській політиці існує засадничу нерівновагу між надмірно великим впливом на федеральний уряд і перевагою деяких груп суспільства й непропорційно малим впливом і ролю інших великих груп. Ми рішені працювати в напрямі усунення цієї нерівноваги.

Протягом останніх десятиріч ЗСА присвячували оди-

В Адрондаке відбувся...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

В програмах цих таборів були заняття в таких ділянках: астрономія, бортова механіка, вітрильництво, водне лещетарство, водолаження, канойкарство, навігація, океанографія, пілотаж, погодознавство, плавання, рибальство, рятівництво, сніперство та акріництво. Щоденні заняття починалися о годині 6.45 ранку а кінчалися о годині 10.30 вечора ватрою, коли дозволяла на це погода. Влаштовано теж дводенну прогулянку каноями для молодших учасників Морського Табору та триденну прогулянку для старших учасників. Під кінець таборування відбувся традиційний для Морського Табору і для вишколу „Морський Баль” — костюмівка, на яку сумівка з'явилася перероджана на пластунку, граючи ролю „шпигуна”. На закінчення Морського

Таборовий вітрильник

Табору був проведений змаг в канойкарстві, який включав симульовані випадки та рятівництво.

Український Інститут Америки
започатковує сезон

Нью-Йорк (Н. Н.). — Ваканції минули, підготовка й планування діяльності в Українському Інституті Америки на осінь поступили вперед і уже в понеділок, 13-го вересня, відбувається концерт двох коллег студентів музичної школи Джулард: солістка Християна Петровська, піаніно, та Вілліам Повел, клярнет, виконають композиції американських і канадських композиторів разом (піаніно і клярнет) та сольно. Концерт присвячений 200-літтю незалежності ЗСА. Початок концерту о годині 8:00 вечора.

Інакше Інститут відчине-

ний для відвідувачів щодня від години другої, крім понеділка. На загальне бажання відновлено виставку картин Романа Мараса (Детройт, Міч.), яка розміщена в партері та на другому поверсі. Портрети Апостолів у великій залі роблять глибоке враження на глядача.

Кожного вітківка ввечері відбуваються проби нового театру, що його організують любителі театального мистецтва під проводом професійного театального діяча Льва Стругацького (директора дівочого хору СУМА).

сторонню увагу матеріально-економічним справам і занебдали духово-культурні вартості. По всьому світі наглядна тенденція до многокультурності (напр. в Бельгії, Канаді, Злученому Королівстві). Ця тенденція швидко лише почалася в ЗСА. В деяких районах появляються еспанські та жидівські мови й культурні вартості побіч англо-американських. Також американські мурини стримлять до оформлення в окрему соціально-політичну групу. Ми схвалюємо таку тенденцію до культурної й політичної різноманітності. Ми рішені діяти в напрямі викристалізування нового етнічного блоку, що складатиметься з вихідців із країн сьогодні під ярмом російсько-комуністичного колоніалізму. Така група нараховує багато мільйонів американських громадян. Їй треба приділити більше уваги й вона мусить придбати більше політичної ваги з тієї причини, що вона репрезентує волелюбні нації, котрі знайшлися під загрозою народобвиставства. Ці нації повинні стати об'єктом американської емансипаційної політики в другій половині 70-их і у 80-их роках під знам'ям: „Воля всім націям! Воля всім людям!”

На підставі повисших принципів ми закликаємо всіх кандидатів на достойний уряд президента З'єднених Стейтів Америки і до Конгресу прийняти наші пропозиції. Ми рішені дати підтримку лише тим кандидатам, котрі заявляються за тими принципами. Ми є також за-

цікавлені в стейтсвах і місцевих виборах, в яких наш новий громадянський блок братиме все більшу участь з наміром вибрати урядовців більшості нам своїми поглядами. Визрівас той час, щоб численні мільйони недостатньо заступлених американців стали на свої власні ноги і вимагали визнання не лише на федеральному рівні, але й на стейтовому і місцевому!

Болгарський Національний Фронт — д-р Іван Дочев, голова

Білоруський Конгрес в ній Комітет Америки — Іван Косяк, голова

Світова Федерація Козацького Національного Визвольного Руху — підполк. Микола Назаренко, голова в ЗСА Хорватський Визвольний Рух — д-р Анте Боніфацій, голова

Відділ Вільної Куби Першої Міжнародної Анти-комуністичної Організації — д-р Ногемі Лябрада, голова

Німецько-Американський Національний Конгрес — д-р Карл фон Земекс, регіональний голова

Литовсько-Американська Рада — д-р Касис С. Бобеліс, голова

Румунсько-Американський Національний Конгрес — д-р Александер Е. Ронет, голова

Комітет для Визволення Уярмєних Турків — С. Султан Мансур, голова

Організація Українського Визвольного Фронту в ЗСА — Андрій Соколик, голова

Естонський Національний Комітет в ЗСА — Август Карона, кол. голова

Ділимось сумною вісткою з Рідними, Друзями та Знайомими, що у Форт Лавдердейл, Флоридя, в четвер, 9-го вересня 1976 року, після тяжкої недуги відійшов у Вічність на Дорогий і Незабутній МУЖ і ТАТО

ДМИТРО АРТЕМОВИЧ НИКОЛЕНКО

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 11-го вересня 1976 р. о 3-ій год. по пол. на українському православному цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибіти:

дружина — ННА
дочка — ЛЮДМИЛА з чоловіком ПЕТРОМ
та вся Родина ДОБРОНОЖЕНКІВ

ПРЕДСТАВНИЦТВО ВО УНРАДИ в ЗСА, ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ ВІПАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ СИМОНА ПЕТЛЮРИ в АМЕРИЦІ І КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ВЕЛИКОГО НЬО ЙОРКУ — ФІЛІЯ УККА

повідомляють Українське Громадянство м. Нью Йорку та околищ, що в **неділю, 26 вересня 1976 р., о год. 4-й по пол.** в ЗАЛІ ФЕШЕН ІНСТИТУТ, Вест 24-та вул. в НЬО ЙОРКУ, Н. Й. — відбудеться —

АКАДЕМІЯ

ПРИСВЯЧЕНА 50-й РІЧНИЦІ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТІ
СВ. П. СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Голови Української Держави і Головного Отамана Військ Української Народної Республіки.

- Доповідатиме Віцепрезидент УНРеспубліки в екзилі ВД Пан Професор Д-р МИКОЛА О. СТЕПАНЕНКО.
- Подорожні програми Академії будуть подані в чергових оголошеннях.
- До масової участі запрошуємо все Українське Громадянство, Установи, Товариства, Організації, а зокрема: Комбатантські і Організації Української Молоді: СУМА, ОДУМ, ПЛАСТ та ін. взяти участь зі своїми прапорами.
- Президія ласкаво просить Українські Установи і Організації на день Академії не призначати імпрез чи сходин.

ПРЕЗИДІЯ

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, ІНК.
ВІДДІЛ НЬОАРК, Н. Дж.

ШКІЛЬНИЙ РІК 1976-77

Предмети навчання й учителі:

- Фортепіан:**
Дарія Каранович, Ньюарк — 375-5689
Таїса Богданська, Ньюарк
Марія Мацькевич-Розел — 245-6836
Галина Миросниченко-Кузьма, Нью Йорк — (212) 254-2024
або (212) 254-6943
Геня Гайм, Бельмар, Н. Дж. — 681-3942
- Скрипка**
Рафаїл Венке, Мейпелвуд, Н. Дж. — (201) 762-0756
- Бандура**
Роман Левицький, Елізабет, Н. Дж. — (201) 354-3607
- Фортепіан — учителі-асистенти:**
Зірка Гнатик-Боднар, Мейпелвуд, Н. Дж. — (201) 763-3105
Оксана Борбич-Кордуба, Пассейк, Н. Дж. — (201) 472-7409
Мотря Ходновська-Ракоча, Лівінгстон, Н. Дж. — (201) 994-4171
- ПОЧАТОК НАВЧАННЯ — ВІВТОРОК, 14-го ВЕРЕСНЯ 1976 РОКУ

КОЛЬОРАМА

ВИСТАВКА ДИТЯЧОЇ ТВОРЧОСТІ

власнотвору

86-ий Відділ СУА в Ньюарку, Н. Дж.

ХТО? Діти від 5-14 р.

ЩО? Малюнки, рисунки.

ДЕ? Площа школи св. Ів. Хрестителя (ріг Санфорд Аве. і Айві вул.).

Коли? 26-го вересня 1976 р., год 10-2 по пол.

- Роздача нагород — год. 1:30 по пол.
  - Жюрі в складі: ЛЮБА МАЗЯР, ХРИСТИНА ЮРКІВ, ЛІДА МАР.
  - Зголошення:
- Ім'я і прізвище _____ Вік _____
- Адреса _____
- Тел. _____
- Експонати пересилати поштою на адресу Christine Stasulak Bonasera, 154 Smallwood Ave., Belleville, N.J. 07109, тел. (201) 759-3682 або доставити особисто в суботу, 25-го вересня, від 11 до 4 год. по пол. на місце виставки.
  - ЕКСПОНАТИВ НЕ ПРИНИМАЄТЬСЯ В ДЕНЬ ВИСТАВКИ.

Плат. пол. огол.

Плат. пол. огол.

Українці в Массачусетс!
В передвиборах
14-го ВЕРЕСНЯ 1976 р.
голосуйте на

FREDERICK C. LANGONE

DEMOCRAT
**United States Senator
from Massachusetts**

ФРЕДЕРІК ЛАНГОНІ, теперішній радник Бостону, с добрим приятелем українців. Він с добре обізнаний з ситуацією в Україні. Протягом останніх 12 років, радник ЛАНГОНІ брав участь у відзначенні "Українського Дня Незалежності" в Ситі Голл. Як федеральний сенатор, ЛАНГОНІ зможе більше допомогти українській справі.

Тому у вівторок 14-го ВЕРЕСНЯ, ГОЛОСУЙТЕ НА
ФРЕДЕРІКА ЛАНГОНІ
на ФЕДЕРАЛЬНОГО СЕНАТОРА з МАССАЧУСЕТС
УКРАЇНЦІ — ПРИХИЛЬНИКИ ЛАНГОНІ в БОСТОНІ

В Польщі цікавляться книгами Івана Франка

Варшава. — Київська ських читачів епічний твір „Радянська Україна” ін- письменника „Захар Беркут”. Завдяки цій формус за ТАСС-ом, що по- над 100 тисяч кни Івана Франка опинилися на поли- цях книгарень і бібліотек Польської Народної Респу- блики. Серед них зокрема двотомне видання творів і збірки оповідань. Після вій- ни в Польщі трічі перевида- но популярний серед поль- ських класиків.

Вистава Акварель

інж. ІВАНА МАКАРЦЯ

відбудеться

у БОСТОНІ, СІТІ ГОЛЛІ, на КОНСЛІ БРІДЖ

Відкрито для Публіки від 3-го до 29 вересня 1976 року від 9:00 до 17:00 кожного дня, за винятком суботи і неділі

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ
ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, ІНК.

НЕДІЛЯ,

19-го вересня 1976 р.

год. 9:30 ранку

ЗАГАЛЬНИЙ З'ЇЗД УЧИТЕЛІВ УМІ

в ЗАЛІ ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО
КЛУБУ

НОВА АДРЕСА
136 2-га Авеню (ріг 8-ої вулиці)
НЬО ЙОРК, Н. Й.

Ждемо всіх Колег-Учителів, навіть з далеко віддалених Відділів.

ПРЕЗИДІЯ УМІ

Тільки за \$2.50

одержалих при замовленні, вишлемо
РІЧНИК ЖУРНАЛУ
„Ми і Світ”
за 1975, або за будь-який раніший рік. Адреса: Niagara Falls Art Gallery and Museum, Q.E.W., Niagara Falls, L2E 6S4 Canada

БАЛЕТНА ШКОЛА

Роми

Прийми-

Богатевської

62 St. Marks Place

NEW YORK, N.Y.

оголошує

ВПИСИ

для хлопців та дівчат

на рік 1976-77

на науку класичного бале- ту, українських народних танків та рухань для пани- НЬО ЙОРК — вписи: в Ба- летній Школі — п'ятни- ца 10-го вересня і вісто- рок, 14-го вересня, від 3 до 6 веч.

НЬОАРК — 13-го вересня, Школа св. Ів. Хрестите- ля, від 3 до 6 веч.

Інформації телефонічно (212) OR 7-7187

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСоюзу!

Повідомляємо Приятелів, Знайомих і все Українське Громадянство, що 30-го серпня 1976 року відійшов у Вічність

**бл. п. інж. архітект
ДМИТРО ЮРІВНИЧ
АНДРІЄВСЬКИЙ**

Жалібна Панахида
буде відслужена
в **неділю, 12 вересня 1976 р.**
в Українській Православній Церкві СВ. ТРОЦІ
в КЛІВЛЕНДІ, Огайо, після Св. Літургії.
ВІЧНА ПОМУ ПАМ'ЯТЬ!
РОДИНА в ЗСА

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСоюзу
і УПРАВА 194-го ВІДДІЛУ СВОБОДА
в НЬО ЙОРКУ, Н. Й.
ОРГАНІЗУЮТЬ

ПОЇЗДКУ на СОЮЗІВКУ
з НАГОДИ ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА
ЛЕСІ УКРАЇНКИ
що відбудеться

в неділю, 19 вересня 1976 р.

- Автобуси від'їдуть з-під Народного Дому, 140 Друга Авеню, точно о год. 7:30 рано, а поворот о год. 6-й веч.
- Кошти ізди й спільний обід виносять 14 дол. від осо- би.
- Час короткий, тому просимо зголошуватись якнай- скорше, щоб заповнити собі місце в автобусі.
- Зголошення приймають: Д-р В. Палідор і Е. Маняць- кий. Тел.: 777-1336, або в Самопоміч при 98 Друга Авеню в Нью Йорку.
- В Асторії зголошення на автобус полагоджусь М. Хо- манчук, ч. тел.: 726-4428.

Закликаємо Українське Громадянство скористати з цієї поїздки, та бути учасниками небуденної події — відкрит- тя статуї Великої Дочки України.

Пластова Станція в Нью Йорку

повідомляє, що

ПОЧАТОК ЗАЙНЯТЬ в ДОМІВЦІ

ЮНАЦТВО — П'ятниця, 17 ВЕРЕСНЯ 1976 р.

НОВАЦТВО — Субота, 18 ВЕРЕСНЯ 1976 р.

в годині 1-й по пол.

Вписи до Пласту

що п'ятниці від 6:30 до 8:00 вечером,

що суботи, від 1-ої до 2:30 по пол.

від 17-го ВЕРЕСНЯ до 16-го ЖОВТНЯ 1976 р.

в Канцелярії Пластового Дому

144 Друга Авеню, Нью Йорк, Н. Й.

СТАНІЧНА СТАРШИНА

ПРОШУ ВІДІТАТИ ЦЕ ЗАМОВЛЕННЯ КНИЖКИ:

С. ЛЮДКЕВИЧ:
ДОСЛІДЖЕННЯ, СТАТТІ, РЕЦЕНЗІЇ
(515 сторін, добрий папір, тверда оправа)

Ціна 10.00 дол., порто і опакування 0.85 центів.

Та післяти його з чеком на \$10.85.

(з Канади просимо про поштові перекази)

на адресу:

UKRAINIAN MUSIC FOUNDATION

c/o Dr. B. Karanowycz

174 Stuyvesant Avenue

NEWARK, N.J. 07106 U.S.A.

(Цю адресу можна відітати і наліпити на коверту)

Увага! **НЬО ЙОРК і ОКОЛИЦЯ!** Увага!
НАУКА в ШКОЛІ
УКРАЇНОЗНАВСТВА
Т-ва „САМОПОМІЧ” в НЬО ЙОРКУ, Н. Й.

розп'янується

в суботу, 18 вересня 1976 р.

• Всі учні повинні прийти до коли в 8:45 р., бо перед 9-ю відійдуть зорганізовано до церкви св. Юра на Богослуження.

• По Богослуженні відбудуватимуться ще шкільні зай- няття.

• ВПИСИ до всіх клас в дніх від 11-го до 17-го верес- ня, в ДОМІВЦІ Т-ва „САМОПОМІЧ” в урядових го- дилах.

• Якщо зголоситься відповідне число учнів, буде від- крита КЛАСА ДЛЯ ДІТЕЙ АНГЛОМОВНИХ.

• Цього року, як і минулого, буде класа ДОШКІЛЛЯ для 5-6 річних дітей.

ДИРЕКЦІЯ

Увага!

СЕНЬОРИ!

Увага!

ТРЕТІЙ З'ЇЗД СЕНЬОРИВ

Неділя (afternoon), 19 вересня до 24 вересня

на СОЮЗІВЦІ

ПРОГРАМА:

- 1) ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВЕЧІР-ЗУСТРІЧ (Get together) — Неділя 19-го вересня, год. 6:00 по пол.
- 2) КОНФЕРЕНЦІЯ — з участю Члена Екзекутиви УНСоюзу — По- неділок, 20-го вересня, год. 10:30 ранку.
- 3) Вівторок, 21-го вересня, год. 10:30 ранку — ЗАГАЛЬНА СЕСІЯ — Комітет Сеньйорів: С. КУРОПАСЬ, голова.
- 4) Середа, 22-го вересня, год. 10:30 ранку — Доповіді — Представники Уряду. Год. 6:00 веч. — БЕНКЕТ з МИСТЕЦЬКОЮ ПРОГРАМОЮ.
- 5) Четвер, 23-го вересня — СЛУЖБА БОЖА в наміренні многолітсвія Сеньйорів. Год. 10:30 ранку — Семінар-наради — як сеньйори можуть органі- зувати членів.
- 5) П'ятниця, 24-го вересня, год. 1-ша по пол. — ПРОЩАЛЬНЕ ПРИЙ- НЯТТЯ. Евентуалії і дозвілля.

КОМІСІЯ СЕНЬОРИВ УНСоюзу:

Степан Куропась
голова

В. Дідик
касир

Д-р Я. Падох
секретар

P.S. Голосіть свою участь на Союзівці або в Окружних Комітетах УНС.

Субота і неділя, 18-го і 19-го вересня 1976 року на СОЮЗІВЦІ

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Субота, 18-го вересня — МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА.

Оркестра „Рушничок”, яка гратиме також під час забави

і вибір

МІС СОЮЗІВКИ НА 1977 РІК

Неділя, 19-го вересня, після Богослуження — год. 12 дня

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА ЛЕСІ УКРАЇНКИ

— МИСТЦЯ-СКУЛЬПТОРА
М. Черешньовського

Субота,
18-го вересня
1976 року,
год. 8:30 веч.
**МИСТЕЦЬКА
ПРОГРАМА**

ПРОСИМО ОКРУТИ
І ВІДІЛІ
ОРГАНІЗУВАТИ
ПРОГУЛЬКИ
НА ЦЕЙ ДЕНЬ!

Український Народний Союз

ПРОГЛОШУЄ

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

В СОЮЗОВИХ ОКРУГАХ АМЕРИКИ І КАНАДИ
ДЛЯ ЗАПОЧАТКУВАННЯ

ОСІННЬОЇ КАМПАНІЇ 1976 РОКУ

ОСІННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ, ЯКА ЗАЧНЕТЬСЯ У ВЕРЕСНІ І ТРИВАТИМЕ ДО КІНЦЯ ГРУДНЯ 1976 РОКУ, БУДЕ ПРОХОДИТИ ПІД КЛІЧЕМ:

1. Придбати до кінця року 3,000 членів, забезпечених на суму \$6 млі.
2. Подбати, щоб усі Відділи, а тим самим і Округи виконали свої річні квоти призначені їм Організаційним Відділом.
3. Подбати, щоб у році світляних ювілеїв — 200-ліття Американської Незалежності і 100-ліття Поселення Українців в Америці, ВСІ відділові урядовці, а також і члени Головного Уряду включилися в організаційну кампанію.

ПЛАН ОРГАНІЗАЦІЙНИХ НАРАД І СЕКРЕТАРСЬКИХ КУРСІВ В ОКРУГАХ:

Дата нарад	Місцевість і місце нарад	Предбачені промовці
СУБОТА, 18 ВЕРЕСНЯ	ЧІКАГО Зала Союзового Дому при Н. Вестері Авеню Початок год. 7-ма веч.	Ульяна Дачук Анатолій Дорошенко
П'ЯТНИЦЯ, 24 ВЕРЕСНЯ	НЬО-ЙОРК Український Народний Дім при 2-й Авеню Початок год. 7:30 веч.	Члени Головного Уряду Василь Орховський
СУБОТА, 25 ВЕРЕСНЯ СЕКРЕТАРСЬКІЙ КУРС	КЛІВЛЕНД Кафетерія церкви св. Йосафата 5720 Стет Рд., ПАРМА Початок курсу — 11:00 рано Початок нарад — 5:00 веч.	Олександр Гавриш Тарас Шмагала Володимир Сохан
СУБОТА, 25 ВЕРЕСНЯ	НЬО-АРК Український Народний Дім 140 Проспект Авеню, ІРВІНГТОН Початок год. 6:00 веч.	Володимир Сохан
СУБОТА, 25 ВЕРЕСНЯ	ПАССЕНК Українська Центральна 240 Говп Авеню, ПАССЕНК Початок год. 6:00 веч.	Марія Душиник Василь Орховський
СУБОТА, 25 ВЕРЕСНЯ	ДЖЕРЗІ СІТІ Український Народний Дім Фліт-Окленд Авеню Початок год. 7:00 веч.	Ульяна Дачук
НЕДІЛЯ, 26 ВЕРЕСНЯ	ПІТТСБУРГ Готель Вілліс Пенн Меллон Сквер, ПІТТСБУРГ Початок год. 3:00 по пол.	Марія Душиник Андрій Джула
НЕДІЛЯ, 26 ВЕРЕСНЯ	СІРАКУЗІ-ЮТІКА Український Народний Дім 1317 Вест Фасте вул. СІРАКУЗІ, Н. Й. Початок год. 2-га по пол.	Володимир Запаранюк Василь Орховський

НАЦІОНАЛЬНА...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

тори подають інший і сприйнятливий в добі атома спосіб розв'язки накопичених проблем совєтської імперії. Вони не закликають до революції, і замість наражувати на смерть життя революціонерів, вони виставляють на небезпеку своє власне життя. В цьому є багато правди. Так багато людей згинуло в Совєтському Союзі часто тільки за якісь незначні виступи критики. Тепер тільки сам Солженіцин скритикував московсько-комуністичну систему, не залишаючи на ній, як то кажуть, «сухої нитки», проте Солженіцина не могла ця система знищити. Так само не знищила вона декількох інших визначних інтелектуалів, які в нічому не схвальною, а навпаки, сильно критикують цю систему. Зовсім слушно зауважує Макс Гейворд в його вступі до «Із-под ґлиб» англійського видання, а саме, що автори вказали прекрасне знання політичної ситуації на Заході.

Шкода, що досі ніхто з наших критиків не дав огляду на те, як в цій книжці

Солженіцин в першому есеї сильно скритикував академіка Сахарова за його, так би мовити, частинну критику Совєтського Союзу та за приховання багатьох «воноч» справ. А варто б було глибше порушити цю справу. Безумовно, Солженіцин є великим російським патріотом і в цьому аспекті може служити тільки прикладом для нас тут і для мільйонів українців в Україні в тому, якими патріотами треба бути супроти нашої України. Як Солженіцин, так і Борисов започаткували найсильніший в нашому часі духовний спротив проти жахливої тоталітарної системи. Такого удару марксизму не завадили навіть гітлерівські залізи полчища.

Яка шкода, що наш одиникий дисидент, опинившись у вільному світі, признається до марксизму, який навісному народі стільки крикід. Якою відрадою було б для нас, коли б і наш дисидент заговорив в обороні свого народу мовою Солженіцина і Борисова.

КІНЕЦЬ

ОБ'ЄДНАННЯ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Рішено вислати приїзти Українському Народному Союзу з особливим признанням за його зацікавлення працею ОУСВЦерков у ЗСА та за вислання свого представника, головного організатора Степана Гавриша, який в суботу вечором на Богослужінні, що було з програмою молоді, якийсердечніше привітав 31-шу Конвенцію і побажав Божих благословень. Головний організатор вручив від Головного уряду УНС подарунок 100.00 дол. на радіоблагословення «Голос Євангелії в Україні» на руки його директора паст. Олександра Р. Гавриша.

На духовній частині Конвенції проповідували пастори І. П'ятковський, П. Яручик, М. Бахор, І. Варчук, Д. Марічук, В. Бура, І. Думич, В. Ковалів і інші.

Жіноча програма відбулася з особливим успіхом під керівництвом Ніни Возної —

голови Об'єднання Жіночого Гуртка, в Управу якого ввійшли: Поля Варчук — заст. голова, Катя Береза — секретар і Олена Домашович — заст., Ніна Вилень — скарбник і Галина Хільченковська — заст., а Марія Нещадівська — член.

Програмою молоді керував новообраний голова Об'єднання Гуртка Молоді Нелсон Батіцький, а в Управу ввійшли ще Софія Середя — заст., Вацлав Івашків — скарбник і Надія Кундеус — заст. й Айлін Дусс — член.

У програмі Богослужіння брали участь хори і струнні оркестри церков Філадельфії. Загальним хором керував відомий маестро Іван Ковальський з Бразилії, а спільним жіночим хором диригував паст. Іван Поліщук. Програми заповнилися численними декламаціями, сольськими, дуетами й квартетами членів різних церков, які прибули як делегати і гості на Конвенцію.

31-ша Конвенція ввійде в історію Об'єднання УСВЦерков у ЗСА за одну з найбільш одностайних у своїх нарадах, бо майже всі рішення, внесені на форумі наради, одобрено та прийнято одностайно, що, в свою чергу, засвідчує про особливу єдність духа всіх делегатів щодо способу досягнення єдиної мети — допомогти українському народові здійснити духовну емансипацію та здобути політичну свободу.

REAL ESTATE

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ АБО КУПИТИ ВУДИНОК, БІЗНЕС, ЗЕМЛЮ? звертайтеся до **УКРАЇНСЬКОЇ ФІРМИ GEMINI REAL ESTATE CO.** 98 — Second Avenue New York, N.Y. Tel.: 477-6400

НА ПРОДАЖ

ДВІ ЛЬОТИ (Одна побіч другої), ¼ акра кожна, при головній вулиці в Керонконі, Н. Й. Мешку із річкою Roundout, є міська вода, Ціна — 3,600 дол. кожна. Ідеальне для підприємчих осіб. Зацікавлених проситися телефонувати: (212) 254-7804 (301) 374-0408 (914) 636-0181

Mini Farm — 15 Acres, Pond, Springs, Apple Orchard & Plum Trees. New Barn. Good 2 Story House w/new roof and siding. Ben Franklin fire place. Kitchen w/wood stove. New Carpeting in Bdrms. \$28,700.

Makitra Real Estate, Inc.
4 West Steuben Street
BATH, N.Y. 14810
(607) 776-2468

ФЛОРИДА, в оклиці «ЛІСНІ ВОРЛІ» В українському будучому селі

НАЙКРАЩІ ПОСИЛКИ всіх родів, з усіма вигодами міста, в серці містечка, з по-маркетинговим садом, площею на одинокоринку хату, від \$6,500. Будуюмо нові хати та спільні доми, тільки на замовлення від \$14,500, маємо добрі інвестиції — землю, фарми, сади, бізнеси.

SUNNYLAND REALTY
Stephen Kowalski, Realtor
805 N. Park Avenue
Apopka, Florida 32705
(305) 886-3060

FOR SALE
Eldred, N.Y. — Sullivan Co. Located next to brook
NEW 3 BEDROOM
Bi level home, 2 bath, 2 car garage, on approx. 1 acre, private setting, yet walking distance to store & school, 3 mi. from Glen Spey. Mortgage available to right persons. \$42,500. Call after 3 p.m. (914) 856-5800.

НА ПРОДАЖ
ОДНОКОРИННИЙ ДІМ з відмінною планинською. Оселя «Золота Оселя» біля Союзівки. Дозволяти по 7-й год. вечора.
Тел. (201) 373-7576

До вашого

ДО ВІНАЙМУ в ІРВІНГТОНІ, Н. Дж.
4 1/2 кімнати помешкання в добрій оклиці.
Тел. (201) 371-1768

КІМНАТА для студентів або працюючого пана, в Ірвінґтоні, Н. Дж. Вліз, укр. кат. церкви, школи та автобусових зупинок. Дозволяти по 7-й год. вечора.
Тел. (201) 373-7576

TRAKKA Company
REPRINTING SERVICE
43 East 7th St.
Tel. 98-5550, New York, 10003
ПІКІЛЬНІ КНИЖКИ
ВСІХ ВИДАННІВ
В АРЦІ

HELP WANTED MALE

СУПЕРІНТЕНДЕНТ
3 кімнати, опрілання, електрика.
Nuttley, N.J.
Тел.: (201) 661-4949

СУПЕРІНТЕНДЕНТ
1 HANDYMAN — Увага! Може бути власником або співласником 30-род. будинку в Брукліні, біля Проспект Парку. — На вигідних умовах. Тел. (212) 768-9615 по пол.

Різне

ПРИЙМУ ОДНУ ОСОБУ яка є заінтересована жити в Керонконі, до спільного мешкання, окрема спальня, вітальня і кухня із лазинкою — спільна. Зацікавлених просити писати: P.O. Box 508, Kerhonkson, N.Y. 12444

FARM & CO. HOMES

НАЙКРАЩІ ПОСИЛКИ ВСІХ РОДІВ
KOPF OF KERHONKSON, NY
(914) 626-7500

БЛИЗЬКО СОЮЗІВКИ
Модерна ранча, 3 спальні, коменок зі сніногою каменю, викінчений підвал, опрілання гарячою водою. Малий гостиний катедж. 2 приватні акри. \$33,500. Умови сплати.
CHAMBERLAIN REALTY
Kerhonkson, N.Y. 914-626-0608

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 12-го ВЕРЕСНЯ 1976 р.

НЬО-АРК, Н. Дж. Місячні збори в-ва св. Ів. Хрестителя 76 Відд., о год. 1-й по пол. в укр. кат. школі при Сан-форді і Айві вул. Проситися чл. прибути і вірнянти за-леглі вкладки. — В. Воярський, предс., Ю. Демчук, секр., Т. Клебан, кас.

П'ЯТНИЦЯ, 17-го ВЕРЕСНЯ 1976 р.

НЬО-АРК-ІРВІНГТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 371 Відд. о год. 7-й веч. в залі УНДому в Ірвінґтоні. Проситися чл. вірнянти за-леглі вкладки. — Стефанія Стеція, гол., В. Шпірка, зас. гол., Леся Назарук, кас., Ю. Вараток, фін. секр.

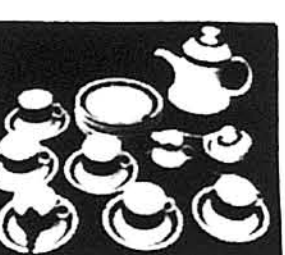
FUNERAL DIRECTORS

SINKOWSKY FUNERAL SERVICE
3535 East Tremont Avenue
BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 865-2475

191 Avenue "A"
NEW YORK, N.Y. 10009
Tel.: 674-8630
Директор **ЮСІФ СЕНКОВСЬКИЙ**
Завдяє влаштуванням похоронів в каліфорнії, положених в кожній районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЦІПРА І ЧЕСНА. Our Services Are Available Anywhere In New Jersey. Також займаємося похоронами на цвинтарі в Валад Вруку і перенесенням тіл-них останків з різних країн світу.
801 Springfield Avenue
IRVINGTON, N.J.
NEWARK, N.J.
ESex 5-5555

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

ВИПРОДАЖ
КОМПЛЕТИ НА КАВУ
Німецька порцеляна з українським малюнком на 6 осіб — \$50.00.
DELTO CO.
Roman Iwanycky
136 First Avenue
Bet. 8th and 9th Sts.
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 228-2266

КОЛИ ХОЧЕТЕ ВИСЛАТИ ПОСИЛКУ-ДАРУНОК ДО СССР

ПОКОРИСТУЙТЕСЬ ПОСЛУГАМИ ПИРОКОВІДМОГО ВСІМ ФІРМИ
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(Licensed by Vneshtorg)

EXECUTIVE OFFICE
1776 BROADWAY NEW YORK, N.Y. 10019 Tel.: 581-6590 / 581-7729

Вислати тільки через нашу фірму посилок доставляється на призначену адресу в найкоротшому часі. Доставка посилок гарантована. Належне мито оплачується тут у наших крамницях і відбортів НЕ ПЛАТИТИ НІЧОГО. При контрах фірми є склади з різними одяговими товарами, харчовими продуктами, шкірами на обуту і т. п. по дуже низьких цінах.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
За додатковими інформаціями, звертайтеся до головного бюро або до одного з наших відділів.
Відділ відкриття щоденно від 9 год. ранку до 6 вечора.
По суботах і неділях від 9 ранку до 4 по пол.

НАШІ ВІДДІЛИ

BROOKLYN, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
NEW YORK 3, N.Y. — 78 Second Avenue	OR 4-1540
NEW YORK 3, N.Y. — 141 Second Avenue	GR 5-7430
SOUTH RIVER, N.Y. — 41 Whitehead Avenue	CL 7-6320
UTICA, N.Y. — 963 Bleeker Street	RE 2-7476
FARMINGDALE, N.Y. — Freewood Acres, Rt. 9	363-0494
PHILADELPHIA 23, Pa. — 631 West Girard Avenue	PO 9-4507
ALLENSTOWN, Pa. — 126 Tighman Street	HE 5-1654
LOS ANGELES 4, Cal. — 159 So. Vermont Ave.	DU 5-6550
CHICAGO 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
CHICAGO 31, Ill. — 2608 West 69th Street	(312) WA 5-2787
CHICAGO 31, Ill. — 1855 W. 47th St.	FR 6-6755
BALTIMORE 31, Md. — 1900 Fleet Street	DI 2-4240
DETROIT 12, Mich. — 11601 Jos. Campau Avenue	365-6780
HARTFORD 6, Conn. — 122-126 Hillside Avenue	246-2348
RAHWAY N.J. — 47 E. Milton Avenue	381-8800
SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9745
CLEVELAND 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	PR 1-0696
HAMTRAMCK, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
BUFFALO 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	TX 5-0700
WOODHAVEN, Queens, N.Y. — 80-14 Jamaica Avenue	266-5250
PHOENIX, Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy	(602) 942-8770
SILVER SPRING, Md. 20910 — 622 Ellsworth Dr.	(301) 588-4464
MIAMI BEACH, Fla. 33139 — 1201 — 17 Street	(305) 673-8220

633-0090
OR 4-1540
GR 5-7430
CL 7-6320
RE 2-7476
363-0494
PO 9-4507
HE 5-1654
DU 5-6550
HU 6-2818
(312) WA 5-2787
FR 6-6755
DI 2-4240
365-6780
246-2348
381-8800
475-9745
PR 1-0696
365-6740
TX 5-0700
266-5250
(602) 942-8770
(301) 588-4464
(305) 673-8220

633-0090
OR 4-1540
GR 5-7430
CL 7-6320
RE 2-7476
363-0494
PO 9-4507
HE 5-1654
DU 5-6550
HU 6-2818
(312) WA 5-2787
FR 6-6755
DI 2-4240
365-6780
246-2348
381-8800
475-9745
PR 1-0696
365-6740
TX 5-0700
266-5250
(602) 942-8770
(301) 588-4464
(305) 673-8220

633-0090
OR 4-1540
GR 5-7430
CL 7-6320
RE 2-7476
363-0494
PO 9-4507
HE 5-1654
DU 5-6550
HU 6-2818
(312) WA 5-2787
FR 6-6755
DI 2-4240
365-6780
246-2348
381-8800
475-9745
PR 1-0696
365-6740
TX 5-0700
266-5250
(602) 942-8770
(301) 588-4464
(305) 673-8220

633-0090
OR 4-1540
GR 5-7430
CL 7-6320
RE 2-7476
363-0494
PO 9-4507
HE 5-1654
DU 5-6550
HU 6-2818
(312) WA 5-2787
FR 6-6755
DI 2-4240
365-6780
246-2348
381-8800
475-9745
PR 1-0696
365-6740
TX 5-0700
266-5250
(602) 942-8770
(301) 588-4464
(305) 673-8220

633-0090
OR 4-1540
GR 5-7430
CL 7-6320
RE 2-7476
363-0494
PO 9-4507
HE 5-1654
DU 5-6550
HU 6-2818
(312) WA 5-2787
FR 6-6755
DI 2-4240
365-6780
246-2348
381-8800
475-9745
PR 1-0696
365-6740
TX 5-0700
266-5250
(602) 942-8770
(301) 588-4464
(305) 673-8220

633-0090
OR 4-1540
GR 5-7430
CL 7-6320
RE 2-7476
363-0494
PO 9-4507
HE 5-1654
DU 5-6550
HU 6-2818
(312) WA 5-2787
FR 6-6755
DI 2-4240
365-6780
246-2348
381-8800
475-9745
PR 1-0696
365-6740
TX 5-0700
266-5250
(602) 942-8770
(301) 588-4464
(305) 673-8220

633-0090
OR 4-1540
GR 5-7430
CL 7-6320
RE 2-7476
363-0494
PO 9-4507
HE 5-1654
DU 5-6550
HU 6-2818
(312) WA 5-2787
FR 6-6755
DI 2-4240
365-6780
246-2348
381-8800
475-9745
PR 1-0696
365-6740
TX 5-0700
266-5250
(602) 942-8770
(301) 588-4464
(305) 673-8220

633-0090
OR 4-1540
GR 5-7430
CL 7-6320
RE 2-7476
363-0494
PO 9-4507
HE 5-1654
DU 5-6550
HU 6-2818
(312) WA 5-2787
FR 6-6755
DI 2-4240
365-6780
246-2348
381-8800
475-9745
PR 1-0696
365-6740
TX 5-0700
266-5250
(602) 942-8770
(301) 588-4464
(305) 673-8220

633-0090
OR 4-1540
GR 5-7430
CL 7-6320
RE 2-7476
363-0494
PO 9-4507
HE 5-1654
DU 5-6550
HU 6-2818
(312) WA 5-2787
FR 6-6755
DI 2-4240
365-6780
246-2348
381-8800
475-9745
PR 1-0696
365-6740
TX 5-0700
266-5250
(602) 942-8770
(301) 588-4464
(305) 673-8220

633-0090
OR 4-1540
GR 5-7430
CL 7-6320
RE 2-7476
363-0494
PO 9-4507
HE 5-1654
DU 5-6550
HU 6-2818
(312) WA 5-2787
FR 6-6755
DI 2-4240
365-6780
246-2348
381-8800
475-9745
PR 1-0696
365-6740
TX 5-0700
266-5250
(602) 942-8770
(301) 588-4464
(305) 673-8220

633-0090
OR 4-1540
GR 5-7430
CL 7-6320
RE 2-7476
363-0494
PO 9-4507
HE 5-1654
DU 5-6550
HU 6-2818
(312) WA 5-2787
FR 6-6755
DI 2-4240
365-6780
246-2348
381-8800
475-9745
PR 1-0696
365-6740
TX 5-0700
266-5250
(602) 942-8770
(301) 588-4464
(305) 673-8220

633-0090
OR 4-1540
GR 5-7430
CL 7-6320
RE 2-7476
363-0494
PO 9-4507
HE 5-1654
DU 5-6550
HU 6-2818
(312) WA 5-2787
FR 6-6755
DI 2-4240
365-6780
246-2348
381-8800
475-9745
PR 1-0696
365-6740
TX 5-0700
266-5250
(602) 942-8770
(301) 588-4464
(305) 673-8220

633-0090
OR 4-1540
GR 5-7430
CL 7-6320
RE 2-7476
363-0494
PO 9-4507
HE 5-1654
DU 5-6550
HU 6-2818
(312) WA 5-2787
FR 6-6755
DI 2-4240
365-6780
246-2348
381-8800
475-9745
PR 1-0696
365